

[Ministeren for offentlige arbejder]

det fra 1.100 m til 1.250 m for en udgift af ca. 30 mill. kr. På grund af det stærkt skrånende terræn ville udgifterne ved en yderligere udbygning til 1.600 m formentlig andrage omkring 100 mill. kr. Et ønske om at undgå situationer som den, der har givet anledning til spørgsmålet, synes ikke med rimelighed at kunne begrunde afholdelse af anlægsudgifter af en sådan størrelsesorden.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Afvikling af fradrag for ejendomsskat af ejerboliger).

(Lovforslag nr. L 208. Fremsat 29/4 81).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Bakholt (S):

Forslaget går jo ud på, at der skal ske en aftrapning af fradragsretten for ejendomsskatterne, og det er de ejendomsskatter, der vedrører ejerboliger og private byggegrunde, mens der derimod ikke sker nogen ændringer vedrørende erhvervsjendomme. Denne aftrapning skal starte i 1982, hvor det vil være muligt at fratække 75 pct., i 1983 50 pct. og i 1984 25 pct.

Udgifterne til ejendomsskatter betragter vi i socialdemokratiet som uvedkommende ved opgørelsen af den personlige indkomst. Vi mener ikke, at de har noget med den personlige indkomst at gøre, på samme måde som personskatterne heller ikke har det, og disse er da også for mange år siden fjernet; det er ikke muligt nu at trække personskatter fra i indkomstopgørelsen.

Spørgsmålet om aftrapning af fradragsretten for ejendomsskatter har været behandlet adskillige gange her i tinget, og det var med i den redegørelse om en skattereform, som socialdemokratiet lagde frem i maj 1978. Vi mener, at tiden nu er inde til, at man får afskaffet denne fradragsret.

Det er klart, at det vil betyde en forhøjelse for ejerboliger, særlig hvis vi ser dette forslag isoleret, men det skal ikke ses isoleret. Det skal ses i sammenhæng med nogle andre forslag, som vi har til behandling eller vil få til

behandling på et senere tidspunkt, nemlig forslaget om nedsættelse af den amtskommunale grundskyld i årene fra 1982 til 1985, og det skal også ses i sammenhæng med den henstilling, der er rettet fra regeringen til kommunerne, om en nedsættelse af de kommunale grundskyldpromiller. Bliver den fulgt op, hvad vi har al grund til at tro, vil det afbøde en del af virkningerne af dette forslag.

Vi kan i den socialdemokratiske gruppe give skatte- og afgiftsministeren vores fulde tilslutning til lovforslaget.

Brixtofte (V):

Må jeg indledningsvis ønske socialdemokratiet til lykke med, at det her får gennemført – formentlig og desværre – et af de klassiske socialistiske ønsker inden for ejendomsbeskatningen. Med forslagets eventuelle vedtagelse vil det være sådan, at byrden på dem, der ejer parcelhuse, ejerlejligheder, sommerhuse og ubebyggede grunde, vil enten fordobles eller tredobles i løbet af nogle ganske få år.

Det er ikke så underligt, at socialdemokratiet står bag et sådant forslag, for det er traditionelt sådan, at socialdemokratiet har ønsket at flytte byrderne over på ejerboligerne og væk fra bl.a. det sociale boligbyggeri; det falder altså helt og aldeles i tråd med traditionel, klassisk socialdemokratisk fordelingspolitik at fremsætte et sådant forslag.

Jeg må sige til ministeren, at forslaget med dets bemærkninger er ærligt. Det glæder mig, at der i den grad er klare, konkrete beregninger i selve lovforslaget, således at det ikke skjules for nogen, hvilken stor byrde der nu bliver lagt på disse grupper. Vi kan af forslagets beregninger se, at der vil være tale om en 2-3-dobling for nogle grupper, og det er under forudsætning af, at kommunerne vil nedsætte deres grundskyldpromille i tilsvarende omfang, som gælder for amtskommunerne.

Det, der kan undre, er, at andre partier vil stå bag en sådan socialistisk politik, for jeg tror, at der kunne have været et flertal her i folketinget for at forhindre gennemførelsen af denne urimelige lovgivning.

For det første medfører det en omfordeling af byrderne, som vi er imod i venstre. For det andet må man spørge: på hvilket

[Brixtofte]

grundlag hviler beregningerne? Ja, de hviler bl.a. på den forudsætning, at kommunerne så også vil nedsætte grundskyldpromillen i de kommende år. Hvem kan garantere det? Jeg vil godt spørge skatteministeren, hvorledes han har tænkt sig at man skulle sikre denne virkeliggørelse, og om der i hensigtserklæringen over for kommunerne også ligger, at kommunerne ikke må gå videre og prøve at mildne virkningerne af dette forslag. Det vil jeg også gerne have belyst, for der er jo kun ét svar på dette forslag, og det er, at man i alle de kommuner, hvor der er et borgerligt flertal, prøver at mildne virkningerne af det, der nu gennemføres – desværre også af ikke-socialistiske partier – ved at nedsætte grundskyldpromillerne mest muligt. Det er den eneste måde, vi i de borgerlige partier kan modvirke denne forhøjelse af beskatningen på.

Desuden vil jeg pege på, hvad der sker efter 1985. Ikke nok med, at man fordobler og tredobler byrderne i denne periode, men det eneste, der ligger fast efter dette forlig, er, at efter 1985 er der ikke nogen fradragsret for ejendomsskatter. Derimod er der ikke nogen aftale om, hvordan promillerne skal være, og derfor er det klart, at tendensen til at ramme nogle grupper særlig hårdt kan forstærkes efter 1985, også ved fastlæggelse af de amtskommunale grundskyldpromiller.

Som det måske fremgår, vil vi i venstre vende os stærkt imod dette lovforslag.

Hagen Hagensen (KF):

Der sker et afgørende brud med det princip, der siden skattereformen af 1903 har været gældende, nemlig retten til fradrag i den skattepligtige indkomst af ejendomsskatter, såfremt dette forslag gennemføres. Forslaget vedrører ganske vist alene ejerboliger, men turen kommer også nok snart til andre ejendomme. Det er regeringens og socialdemokratiets umættelige trang til øget beskatning, der fører til denne betragteligt store udvidelse af beskatningsgrundlaget, og revl og krat er taget med inden for ejerboligområdet, når forslaget også omfatter ubebyggede grunde, som er erhvervet med henblik på privat benyttelse. Der skal vel ligefrem af skatteyderen præsteres bevis for en spekulationshensigt med deraf flydende fuld beskat-

ning ved salg af grunden, for at retten til fradrag af ejendomsskatter kan blive bevaret.

Det udvidede beskatningsgrundlag skæpper godt i offentlige kasser, op imod 1½ mia kr. i 1985, hvoraf staten tager broderparten og kommunerne resten. Helt galt er det, at der med fradragsrettens bortfald gives kommunerne frit slag til at øge grundbeskatningen, uden at det virker ind på den skattepligtige indkomst.

Regeringens henstilling til kommunerne om mådehold ved fastsættelse af grundskyldpromiller vil nok have svært ved at trænge igennem i en hel del kommuner, hvor ejerboligejere i forvejen ikke har haft for gode kår.

Fradragsrettens ophævelse er en ond gerning over for de borgere, der har bolig i egen ejendom, og som i disse år, hvor mange har faldende realindkomst, kæmper med økonomiske problemer. Deres budget væltes af regeringen og dem, der følger den i et forsøg på at fylde de offentlige kasser, der er som bundløse kar. Den uhyggelige stigning i antallet af tvangsauktioner taler da ellers sit tydelige sprog om, at liden tue kan få læsset til at vælte, og her kommer regeringen altså med noget, der kan få det til at ske. Men det kerer regeringen sig ikke om.

En forkvaklet tanke om at søge skabt såkaldt lighed mellem ejere og lejere ligger vel bag forslaget, men mange kan blive nødt til at gå fra hus og hjem med det til følge, at kommunernes husvildeproblemer øges, ligesom skatteevnen mindskes hos dem, det kommer til at gå ud over. Det forhold, at grundskyldpromillerne varierer stærkt fra kommune til kommune, forstærker uligheden mellem borgere, der har egen ejendom til bolig, når fradragsretten for skatterne går fløjten. Boligen gøres dyrere for de mange, der formasteligt nok bor i eget hus.

Det bliver ikke mindst den lille mand med de svagere skuldre, der kommer til at bære byrderne ved dette indgreb i en velerhvervet ret, en ret, der har været taget i betragtning ved afvejningen af, om hus kunne erhverves eller bevares. Alle med små grunde er blevet ramt ekstra gennem byggeretsværdiprincippet, der øger grundlaget for beskatningen, og nu følger altså dette efter.

Jeg vil også gerne spørge om, hvad der sker med pensionisten med det lille hus, hvor han kan tilbringe sin sommer og anden fri-

[Hagen Hagensen]

tid. Lades han i stikken? Ja, det gør han, hvis dette forslag kommer igennem.

Forslaget er jo forligsstof, men det er blevet til en trepattet ko, idet CD, parcelhusejernes hidtil tro vogter, på en djævelsk snedig måde nok har sagt fra på dette område, men uden at gøre brug af den ret, man som forligspartner har til at sige nej. CD har givet grønt lys for, at regeringen kan søge støtte på venstrefløjen for at få sin vilje igennem. CD er ikke blot blevet ridder af den bedrovelige skikkelse, men har ved sin faneflugt prisgivet ejerboligerne til deres vanskæbne under en forfølgelse, hvis tendens er den snigende socialisme.

Det konservative folkeparti vil ikke være med til dette. Vi vil fortsat være på skansen til forsvar for borgernes ret til fradrag for ejendomsskatter og dermed til bekæmpelse af udvidelse af beskatningsgrundlaget. Vi finder i det hele taget, at det er et lovforslag, der ikke må kunne gå igennem i dette ting.

Kirsten Jacobsen (FP):

Den socialdemokratiske ordfører fortalte os jo så smukt, at dette var et godt forslag, specielt fordi vi skulle se det i sammenhæng med andre forslag, og han fortalte os også om lyksalighederne med hensigtserklæringer fra kommunerne om, hvor velvillige de ville være, og hvor gode og lyse tider socialdemokratiet imødeså for landets parcelhusejere.

Nu er vi nogle stykker, der gennem nogle år herinde har set, hvordan virkningen af den slags taler ofte er, og derfor lader vi os ikke bluffe sådan lige med det første, men giver os til på en nøgtern måde for det første at gennemlæse ministerens forslag og dernæst at lave nogle beregninger over, hvordan et sådant forslag vil virke i det praktiske liv.

Det, der springer én først i øjnene, er selvfølgelig det tilbagevendende, som vi har kendt i alle de år, jeg har været medlem af folketinget, nemlig at parcelhusejerne igen må betale for – ja, undskyld, hr. formand – de asociale boligselskabers uansvarlige økonomiske dispositioner. Det er reelt det, der ligger deri. Dernæst må parcelhusejerne også betale for, at socialdemokratiet og visse venstrefløjspartier – snart også midterfløjspartier, det viser jo forliget – har en eller anden religiøs overbevisning om, at det er muligt at

lave en udligning af boligudgifter mellem ejere og lejere, og at det også er rimeligt.

Dernæst må man sige, at mange gange, når man har forsøgt på at få disse tendenser igennem, har man gjort det mere eller mindre lukket, mere eller mindre skjult. Der er derfor én ting, jeg vil takke denne minister for, og det er, at han ikke lægger skjul på, hvad det er, han vil. Det skal han have tak for, for jeg synes, det er meget bedre at kalde en skovl for en skovl og en spade for en spade, for så ved vi andre, hvad vi har at rette os efter, så får vi ikke nogle forblommede svar fra ministeriet, som fortæller os, at socialdemokratiet egentlig har én hensigt, men at forslaget i praksis virker på en anden måde. Det vil jeg altså meget gerne takke ministeren for.

Dernæst vil jeg sige, at man må gøre sig klart – og det må ministeren også – at med den situation, som mange parcelhusejere, specielt nyetablerede parcelhusejere i de store byområder, er i i øjeblikket, er det så lidt, der skal til, før læsset vælter. Da jeg i sin tid, for mange år siden, solgte huse til folk, tænkte jeg ofte: nå ja, det går nok ikke, og vi kaldte kvartererne for »havregrynskvarterer«; men de klarede sig altså ved, at levestandard blev sat ned, lønnen steg lidt osv. Det var i 1960'erne; da kunne man klare sig igennem sådan noget ved at spise lidt mere havregryn. Men den situation er man ikke i mere, for der er ikke mere at tage af. Den mindste lille ekstrabyrde, man lægger på disse mennesker, betyder, at læsset vælter, og så får man en situation, som er meget værre, end hvis man havde ladet tingene være sådan, som de er nu i dag. Så får man nemlig den situation, at kommunerne skal genhuse disse familier, og så får socialdemokratiet og dets forligspartier, venstrefløjen, et vældig godt argument for at komme herind i folketinget og fortælle os, at nu er de sociale boligselskabers ventelister vokset ganske enormt, så nu må vi til at bygge nogle flere sociale boliger. Det er det, man ønsker, og det lægger man ikke skjul på, men ministeren skal bare vide, at støtte til det får han ikke, selv om han er så ærlig at fortælle os ligeud, hvad det er, han vil.

Kalnæs (SF):

[Kalmæs]

Ja, vi er i SF tilhængere af at få fjernet så mange fradrag som muligt fra indkomstopgørelsen, og derfor er vi da principielt enige med skatteministeren i, at retten til at fradrage ejendomsskatter i opgørelsen af indkomsten bør fjernes. Vi synes, det er vigtigt, at den fjernes, ligesom man fjernede retten til at fradrage personskatter, som ministeren også anfører det; det blev jo gjort for nogle år siden.

I praksis er det også vigtigt, at man laver denne ændring, for det er jo ret store penge, det drejer sig om. Det er noget med 1,4 mia kr., det vil give i ekstra provenu, hvis man ikke ændrer i skattelovene i øvrigt, og det leder så hen til det andet: at det selvfølgelig betyder noget for ligestillingen mellem ejere og lejere. Hvis man bruger de 1,4 mia kr. til skattelettelser jævnt fordelt over ejere og lejere, har vi dermed nærmet os en ligestilling af ejere og lejere.

Men vi er med dette fremme ved et springende punkt, idet det nemlig er sådan, at der ikke står noget i forslaget om, hvad de 1,4 mia kr., der kan komme ind til stat og kommune, skal bruges til. Vi er ikke tilhængere af nogen finanspolitisk stramning i SF, og derfor så vi gerne, at der i samme forslag havde stået noget om, hvad de skulle bruges til.

Vi har selv fremsat et beslutningsforslag om at ophæve retten til at fradrage ejendomsskatter; det blev fremsat her i efteråret, og deri anførte vi, at de ekstra penge, der kom ind, skulle bruges til at forhøje personfradraget, således at de kom hele befolkningen til gode og den samlede skattebyrde ikke blev ændret derved.

Vi ved altså ikke noget ud fra forslaget om, hvad pengene skal bruges til, eller om der skal lattes andre steder. Men der er jo noget om, at man har indgået en aftale i april, som vi har fået tilsendt i skatte- og afgiftsudvalget, om visse skatteregler for de nærmeste år, og deri står der noget om, at man vil bruge pengene til at forlænge proportionalstrækket med. Det betyder altså, at de penge, man får ekstra ind på denne måde, vil blive brugt andre steder, således at der kunne blive balance i det. Vi synes nu ikke, at den bedste måde at bruge dem på er at forlænge proportionalstrækket. Vi synes, det var personfradraget, der skulle forhøjes i stedet for, selv om vi godt kan se, at der er sim-

plificerende ting, som man fremmer ved at forlænge proportionalstrækket.

Men heller ikke spørgsmålet om at forlænge proportionalstrækket er jo med nu, og vi ved altså ikke, hvad der sker, om vi faktisk får en finanspolitisk stramning ud af det, eller hvad der i øvrigt sker, og det gør, at vi er noget skeptiske over for dette, for det kan jo komme til at indgå i et større skatteforlig, som omfatter ting, som vi meget er modstandere af. Det kan komme til at indgå i et økonomisk forlig, hvori der er langt vigtigere ting, som vi bestemt ikke kan acceptere, og derfor må vi, inden vi tager endelig stilling til, om vi vil støtte dette forslag, se, hvilke konsekvenser det i øvrigt har på den politik, der vil blive ført her i folketinget.

Vi er altså positivt indstillet over for selve lovforslaget, men i vores vurdering af, hvordan vi skal stille os til det, må vi se på de samlede konsekvenser af, at vi eventuelt støtter det, og vi vil vente med at tage stilling, indtil vi kan foretage en samlet vurdering.

Aase Olesen (RV):

På det radikale venstres vegne vil jeg meget gerne anbefale lovforslaget om afvikling af fradragsretten for ejendomsskatter på ejerboliger, og jeg gør det med så meget større tilfredshed, som dette ikke bare er et socialistisk lovforslag, som hr. Brixtofte mente, men faktisk også i mange år har stået på det radikale venstres skattepolitiske arbejdsprogram.

Det undrer mig egentlig, at socialistisk folkeparti ikke umiddelbart tør gå ind for dette lovforslag. Jeg mener dog, at netop ophævelsen af fradragsretten måtte være et ønske, som stod på alle de partiers arbejdsprogram, som mener, at vi skal have en større retfærdighed i vores skattesystem, og som mener, at grundbeskatning bør og skal indgå med en rimelig vægt i den samlede beskatning.

Vi har mange gange – og det gælder både socialistisk folkeparti og det radikale venstre – i forskellige sammenhænge fremhævet, at vi ønsker at bevare en beskatning på jorden, men vi er også – og det gælder også andre partier herinde – ofte løbet ind i en række modargumenter, fordi man netop med fradragsretten har en række ulemper forbundet med grundbeskatningen, som har gjort, at man har talt meget, ikke mindst i kommunal

[Aase Olesen]

sammenhæng, om grundbeskatning, og så har man måttet tage visse forbehold.

Med afskaffelsen af fradragsretten vil jeg pege på fire væsentlige ulemper, som vi hermed får afskaffet. For det første er der forskellen i nettobelastningen for den enkelte skatteyder, nemlig det faktum, at skatterabatten for fradrag for ejendomsskatterne er større for den store indkomst end for den lille indkomst.

For det andet har vi med den form, forslaget har fået her i dag, taget det hensyn, at vi undtager erhvervsjord, og det vil sige, at vi, når vi taler om ejendomsskatter her, relativt lettere beskatter den erhvervsjord sammenlignet med boligjord.

For det tredje er vi med til at mindske forskellen på den virkning, som ejendomsbeskatningen har for ejere og lejere. Det er jo sådan, at for lejere indgår ejendomsskatten med den fulde vægt i den omkostningsbestemte leje.

Endelig er jeg temmelig overbevist om, og jeg ser, at det også er ministerens mening – det er selvfølgelig ikke noget, vi kan vide, men det er noget, vi kan formode – at det vil gå sådan, at afviklingen af fradragsretten vil virke udjævrende på selve fastsættelsen af grundskyldpromillen i kommunerne.

Det er altså 4 ulemper, som vi hidtil har haft, når vi har talt om ejendomsskatter, som vi hermed har reduceret ganske betydeligt. Det er ganske vist kun en langsom afvikling, over 4 år, men jeg vil gerne afslutningsvis fremhæve den meget store fordel, der er ved, at vi nu har en samlet plan for, hvad der skal ske på dette område i løbet af 4 år.

Samlet kan vi sige, at forslaget er med til at skubbe skattetrykket opad; det har man jo ellers i S- og V-regeringerne haft travlt med at skubbe den anden vej. Vi hilser altså med glæde, at det nu bliver skubbet opad, og det bør jeg måske også meddele hr. Kalnæs, som ikke var sikker på, hvad der skulle ske. Vi har jo i skatte- og afgiftsudvalget fået tilsendt et bilag, der siger, hvad forligspartierne er enige om, og socialistisk folkeparti kan forhåbentlig få tid til at læse, at man vil forlænge proportionalstrækket, så man ikke behøver at stå her og være i tvivl om, hvad der skal ske; det ved man udmærket godt.

Derudover vil jeg gerne påpege, at der alt taget i betragtning også sker en fordeling geografisk, i retning af, at man får en rimelige-

re fordeling mellem Øst- og Vestdanmark og en rimeligere fordeling mellem by og land.

I virkeligheden er de faktiske ændringer, vi foretager her, ret beskedne, fordi man har vedtaget at fastfryse provenuet. Reelt har vi fået fat i et bedre instrument, som gør, at vi er i stand til at føre en mindre uretfærdig skattepolitik her i landet, end vi har haft, før dette lovforslag blev fremsat.

(Kort bemærkning).

Kalnæs (SF):

Jeg skal blot sige til fru Aase Olesen, at jeg ser godt de store fordele ved dette. Der var én fordel, jeg glemte, og som jeg skulle have haft med, og det var den, som fru Aase Olesen nævnte – den står på mit papir her – nemlig at fradragsretten jo gavner de større indtægter væsentligt mere end de mindre indtægter. Jeg ville i den forbindelse have sagt – nej, undskyld, det gemmer jeg.

Men så var der en anden ting. Fru Aase Olesen siger, at forlængelsen af proportionalstrækket står nævnt i det bilag, som vi har fået tilsendt, og det er rigtigt, men det gavner jo ikke folk, der ligger under proportional-skattegrænsen. Det er derfor, vi hellere så, at man brugte pengene til at forhøje personfradraget med – det tror jeg da for øvrigt at fru Aase Olesen er enig med mig i – for så ville det gavne folk med lave indtægter mere, end dette kommer til at gøre.

Så har man jo også, hvis man endelig skal regne med det bilag, som er udsendt, vedtaget at fastfryse provenuet fra ejendomsskatterne i kroner, og det vil sige, som fru Aase Olesen var inde på, at man nedsætter ejendomsbeskatningen ifølge den aftale. Det gør man ikke, hvis man kører videre, sådan set.

Jeg vil godt tilføje, at der ligger det nævnte bilag, det er rigtigt, og det nævnte jeg også i første omgang, men der er ikke nogen som helst garanti for, at det bliver gennemført heller. Vi har jo set masser af den slags forlig, som ikke er kommet hele vejen igennem, så det kan man ikke regne med.

Vi må se det i den større sammenhæng, før vi tager endelig stilling til det.

Formanden:

Tankøn med de korte bemærkninger er faktisk ikke, at man skal aflevere det, man havde til anden omgang, og så fik vi altså

[Formanden]

ikke engang det hele, så nu må vi vente spændt.

Arne Melchior (CD):

Dette forslags vej til fremsættelse og første behandling har været præget af nogen dramatik, som mit parti havde hovedansvaret for, hvad jeg tidligere over for ministeren og andre har haft lejlighed til at beklage. Vi havde gerne været foruden at give anledning til den dramatik.

Det hindrer ikke, at vi, som vi har meldt, og som det blev offentligt omtalt dengang, vender os helt imod dette forslag og ønsker andre, der vil være med til at bekæmpe det, held og lykke på vejen. Det er ikke af obstinasighed. CD har altid været modstander af ejendomsskatter, ikke fordi vi ikke vil være med til at fremskaffe de skatter, som er nødvendige, men fordi ejendomsskatter virker så enormt vilkårligt. Byrderne skifter fra kommune til kommune, uanset hvor attraktiv grunden måtte være, uanset hvordan serviceniveauet er i den pågældende kommune. Vi ved alle, at der er tale om spredninger lige fra 0 promille og op til 55 promille, og det viser vilkårligheden.

Vi var meget sent ude med at bede om nogle gennemsnitsberegninger, som vi så fik, og de overbeviste os om, at vi havde været på vej til at indskibe os i noget galt; men jeg skal tilføje, at gennemsnitsbetragtninger i den slags forbindelser i virkeligheden ikke er ret meget værd. Jeg behøver ikke at minde om manden, der druknede i en å, som var 35 cm dyb i gennemsnit. Den omstændighed, at man kommer til et statistisk resultat ved at lægge nogle tal sammen og så dividere, siger ikke noget om den virkelige situation for de mange, forholdet angår, og det er denne tilfældighed, denne spredning, denne ulighed, der gør, at CD ikke kan medvirke.

Fradragsretten har været med til at mildne de uligheder, der er, og dens bortfald vil gøre ulighederne meget mere grelle end før. I det hele taget kan man vel sige, at det oprindelig var en fejl af det daværende folketing – jeg tror, der er mange, der er kommet til det resultat senere, måske endda nogle af dem, der medvirkede – at afskaffe fradragsretten for skatter. Dengang som i dag kan jeg indse en hel masse gode argumenter for, at man gjorde det. Men når alt kommer til alt, lå der

dog en beskyttelse for borgerne over for, jeg vil næsten sige os, over for staten, over for lovgivningsmagten, i, at fradragsretten var der. Der var en yderste grænse, som ikke kunne overskrides, som den kan nu, således at vi i dag er i den situation, at mange mennesker betaler mere i skat, end de tjener både i aktiv indtægt og i renteafkast. Det er dette værn, man altså yderligere vil fjerne på dette område. De mange tvangsauktioner, der er i gang i øjeblikket, gør bestemt ikke tidspunktet bedre egnet til at fjerne dette værn.

CD må derfor gøre, hvad vi kan med vore stemmer og med vore argumenter, for at bekæmpe gennemførelsen af dette lovforslag. Men vi har selvfølgelig af respekt for, at de, der mener noget andet, har fremsat det, ikke mindst på grundlag af de forhandlinger, vi oprindeligt deltog i.

Wilhelm (VS):

Isoleret betragtet er VS naturligvis for dette lovforslag.

Det kunne lyde, bl. a. af hr. Hagen Hagensens tale, som om ejere af fast ejendom og ejere af formue har været hårdt forfulgt i de sidste mange år, og nu får den en ekstra tand. Kendsgerningen er, at ejendoms- og formueskatternes andel af det samlede skatteprovenu til det offentlige er faldet konstant gennem de sidste mange år; den er præcis halveret inden for de sidste 20 år. Dette er måske en lille, beskeden modvirkning af den tendens. Fradragene virker oven i købet asocialt.

Vi er tilhængere af dette forslag isoleret set, vi er for forslag nr. L 208. Men det er jo led i en pakke – eller en bombe, kunne man måske sige – hvor L 208 ser ud til at kunne blive udløseren. Derfor er vi nødt til at se det i en sammenhæng, hvad jeg håber formanden tillader. Det er led i en pakke med 12 punkter, som vi har fået forelagt, og når vi ser på de øvrige, vil jeg kort resumere vor stilling.

Vi er imod begrænsningen af grundskyldpromillerne.

Vi er ikke imod kontantvurdering som princip. Det betragter vi som altid som et teknisk redskab. Men vi tager stilling til kontantvurderingsforslaget, L 297, ud fra den sociale omfordeling, der kommer til at ligge i

[Wilhelm]

det, når man tager formueskatter osv. med i betragtning.

Vi er for forlængelsen af proportionalstrækket, men ser ligesom SF hellere, at det provenutab blev brugt, om jeg så må sige, til at ændre bundfradraget.

Vi er for den løsning, der ligger i L 206: tæt-lavt almennyttigt byggeri, men er imod det punkt, man desværre har i det samme forslag: lempelse af dækningsafgiften.

Vi er imod de lejeværdiaftaler for de næste 4 år, forligspartierne har indgået, og som holder lejeværdiens udvikling langt under den faktiske almindelige indeksregulering.

Vi er imod det erhvervstilskud, der ligger i nedslag for fysiske erhvervsaktiver i formueskatten.

Vi er imod den ændring af lønmodtagerfradraget m.v., der ligger i L 211.

Vi er imod den besparelse på 250 mill. kr., vi altså skal overlade til de 4 forligspartier at finde, og hvor vi ikke har nogen særlig tillid til, at den vil være spor social.

Vi er ikke særlig lykkelige for de to hensigtserklæringer, aftalen slutter med.

Det betyder, at efter en samlet vurdering er vi ikke særlig glade for denne pakke. Der til kommer, at vores umiddelbare overslag over disse ting – det kan være forkert, det vil jeg meget gerne have at vi får uddybet under udvalgsbehandling – for os at se betyder, at den samlede pakke er i en så ikke-social retning, at jeg bliver nødt til at sige, at hvis vi er afgørende for, om dette som helhed bliver vedtaget, så ønsker vi ikke at være med. Jeg siger det bl. a., fordi skatteministeren selv har sagt, at dette er en helhed, og at L 208 er en forudsætning for det andet. Det ligger altså sådan, at hvis VS' stemmer bliver afgørende for hele pakkens gennemførelse, og hvis vores umiddelbare formodning om den samlede socialpolitiske fordeling af den hele pakke er rigtig, nemlig at den går i en socialt forkert retning, så ser vi hellere hele pakken væk, end vi ser L 208 vedtaget. Er vi ikke afgørende for det, eller skulle vores samlede vurdering ved den nærmere prøve i udvalget vise sig at være forkert, så stemmer vi isoleret set fra sag til sag og er, som jeg før har sagt, for L 208.

Jeg skal lige til sidst sige om dette forslag, at det selvfølgelig klart må ses i sammenhæng med grundskyldbegrænsningen og lejeværdibegrænsningen. Når man ser det her

sammen med lejeværdibegrænsningen og grundskyldbegrænsningen, ser det jo ganske anderledes ud. Så er der endnu en gang alt i alt med de 3 forslag alene tale om en fredning af ejerboligejerne. En ganske almindelig indeksudvikling af lejeværdibeskatningen ville formodentlig for det gennemsnitlige parcelhus føre til, at man i denne 4 års periode skulle have haft en merskat på lejeværdien på 1.200–1.500 kr. Det får man ikke her. Man får i stedet for de ca. 1.000 kr., som er det samlede resultat af de to forslag, som er på her i dag, og som vedrører de her ting. Det er altså ikke en forfølgelse af ejerboligerne. Det er tvært imod, når vi ser de 3 forslag tilsammen.

Arne Bjerregaard (KrF):

Det sidste, den sidste ordfører sagde, er jeg til dels enig i.

Det forslag, som foreligger, er jo blevet til en trepattet ko, som det blev sagt af en ordfører, og vi må selvfølgelig tage til efterretning, at vi er en del af det trepattede i dette, men vi gør det med god samvittighed. Jeg tror, jeg mangfoldige gange heroppefra har sagt, at vi fra kristeligt folkepartis side er imod grundskatterne. De er asociale, fordi man har denne fradragsret.

Når hr. Brixtofte heroppefra påstår, at nu bliver der en skæv fordelingspolitik, vil jeg sige: nej, man får en bedre fordelingspolitik. Man søger nemlig for, at de mest velbærgede i samfundet kommer til at betale grundskatterne med det fulde beløb og de svage ikke kommer til at betale det beløb, de skal betale i øjeblikket, fordi promillerne selvfølgelig bliver nedsat. I al fald med hensyn til amtsgrundskylden har vi herindefra magt til at nedsætte den. Det er netop det, vi gør, for vi halverer den i forhold til det oprindelige. Derved er det da givet, at den pensionist, som f. eks. ingen skat skal give, og som førhen har skullet give 100 pct., fordi vedkommende ikke kunne udnytte fradraget, får en betydelig lempelse.

Man skal ikke komme herop og begynde at snakke om, at det er pensionisterne, der rammes. Det er pensionisterne, der får hjælp. Det er de lave indkomster, der får hjælp. Det er de højeste indkomster, der selvfølgelig bliver ramt af dette, fordi de førhen, når de havde en marginalskatteprocent på 70

[Arne Bjerregaard]

og derover, kun skulle betale imellem 20 og 30 pct. af deres grundskatter, medens pensionisterne skulle betale imellem 100 og 65, 66, 68 pct. – nå nej, så langt kunne de ikke komme op, men i al fald 58 pct. skulle de betale.

Jeg ved da udmærket, at det er dem, de konservative snakker for. Jeg ved da udmærket, at det også er dem, venstre har tilsluttet sig at skulle snakke for. Det er ikke de svage i samfundet, man ønsker at snakke for. Det er det, man prøver her at postulere for at få en vis medvind til modstanden imod dette forslag, som er rimeligt socialt, netop fordi det er de svage grupper, som bliver hjulpet ved dette.

Samtidig siger man, at man ikke kan vide, om kommunerne vil nedsætte grundskatterne. Ja men hidtil har det været sådan, at grundskatterne var en fordel for kommunerne, fordi man så kunne få nedsat skatten for borgerne. Det har man selvfølgelig gjort i de områder, hvor man kunne – ikke dér, hvor jeg bor – i landkommunerne er vi nødt til at tage hensyn til landbruget – men f. eks. i Albertslund. Ja men kære venner, kan man få mange millioner udskrevet på grundskatterne, så får man selvfølgelig de notoriske indkomster nedsat med dette beløb. Derved fik borgerne i denne kommune selvfølgelig en betydelig lavere skat, og derved kunne man i visse kommuner, hvad man jo ønskede, tiltrække de velbærgede borgere og dermed yderligere forcere en høj grundskat og lade andre i områder, hvor man ikke kunne have en høj grundskat, af hensyn til erhverv som bl. a. landbrug, betale gildet. Det er det, der er sket. Jeg kan sige, at de, som snakker herovre fra, fra den såkaldt borgerlige fløj, og som kommer fra den østlige del af Danmark, hvor man har en høj grundskyldpromille, har vi såmænd betalt til, fordi vi i vores deciderede landbrugsområde ikke kan køre med en højere grundskyld i øjeblikket end 6–10 promille. Det kan vi ikke, af hensyn til landbruget.

Samtidig sørger vi med dette forslag for, at f. eks. landbruget beholder sin fradragsret. For landbruget betyder det en halvering af grundskylden. Det mener jeg er væsentligt, i al fald set med venstres øjne, det parti, som altid har søgt at være forkæmper for landbruget, i al fald når det var i opposition. Ellers har vi ikke hørt så meget til det.

Man siger fra visse sider, at dette forslag skulle være socialisme. Det kan man jo altid bruge til at forskrække folk med. Det er sådan et dejligt ord, man kan slynge ud. Det er uden forpligtelse. Så er der nogle, der rykker tilbage og siger: uha, uha, det var noget slemme noget, det socialisme. Hvis dette her er socialisme, så vil jeg gerne stå som eksponent for socialismen i denne sag, i modsætning til den, nå ja, politik, som hr. Brixtofte, hr. Hagen Hagensen og fru Kirsten Jacobsen og så sandelig også hr. Arne Melchior står for, nemlig kun at forsvare de velbærgede i dette samfund.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Nu er det jo ofte, hr. Arne Bjerregaard siger noget, han ikke selv forstår. Derfor er det også ofte, hr. Arne Bjerregaard misforstår det, vi andre siger. Derfor er det også ofte, hr. Arne Bjerregaard fejlciterer det, vi andre siger.

For at hr. Arne Bjerregaard skal få det ind med skeer, vil jeg gerne sige, at jeg bestemt ikke står som eksponent for de velbærgede. Jeg vil gerne sige til hr. Arne Bjerregaard, at med de forlig, hr. Arne Bjerregaard og hans parti har været med til at indgå med regeringen, har man nærmest forhindret kommunerne i at lette grundskyldpromillen. Med de fejleregninger, man har lavet på socialindkomsten, og de fejleregninger, man har lavet andre steder, har man pålagt kommunerne nogle ekstra udgifter, som gør, at kommunerne simpelt hen ikke har råd til at lette den kommunale grundskyld, uanset hvilke hensigtserklæringer man måtte komme med.

Må jeg så sige med hensyn til den trepattede ko, at da jeg skulle til eksamen i landbrugslære, var min lærer meget, meget bekymret over mine kundskaber, og han spurgte, om der dog overhovedet ikke var noget, jeg vidste om landbrug. Så sagde jeg: jo, jeg ved i hvert fald, hvad en trepattet ko er. Og så sagde min lærer til mig: nå, hvordan kan du finde ud af det? Jeg svarede: jo, jeg kan da i hvert fald tælle. Så skreg de af grin alle sammen, og så måtte de forklare mig, at en trepattet ko havde fire patter, men den ene, den fungerede ikke, den duede ikke, den var ligegyldig. Jeg vil gerne sammenligne kriste-

[Kirsten Jacobsen]

ligt folkepartis indsats med den fjerde patte på den trepattede ko.

(Kort bemærkning).

Brixtofte (V):

Jeg vil gerne stille et helt konkret spørgsmål til hr. Arne Bjerregaard: hvem bliver ramt hårdest af dette forslag, arbejderfamilien i parcelhuset i Albertslund eller den velhavende, som bor i en kommune med lav grundskyldpromille?

Formanden:

Nu skal vi også gemme noget af krudtet til anden omgang.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Ja, min bemærkning går naturligvis også på dette med de velbjærgede. Jeg vidste slet ikke, at der var så mange velbjærgede i dette land, at så mange partier, som hr. Arne Bjerregaard påstod, kunne bejle til deres gunst. Når man hører, hvad der siges rundt om i samfundet, hvad der forlanges og klynkes om, så skulle man ikke tro, at de overhovedet var der.

Men alvorligere end det er dette at stille sig selv op på en piedestal og sige: jeg, hr. Arne Bjerregaard, er socialt bevidst, og alle de andre er kun ude efter millionærerne. Det synes jeg er en tarvelig debatform. Jeg havde ikke forventet noget sådant af en repræsentant for kristeligt folkeparti. Desuden ved vi jo ikke, hvad der lægges i ordet »velbjærgede«. Hvornår hr. Arne Bjerregaard mener at man er så højt oppe på bjerget, at man er velbjærget, kan jeg ikke rigtig bedømme. Jeg vil tillade mig at sige, at der skal øves ret og skel, og der står også i hr. Arne Bjerregaards bibel, at man ikke må bøje retten, ikke over for den rige og ikke over for den fattige. Der er ikke nogen som helst grund til at lange ud, som om man var venstresocialist, efter folk, der på hæderlig vis har skaffet sig nogle goder. Det er der også mange medlemmer af kristeligt folkeparti der har formået.

Endelig vil jeg sige, at ligegyldigt hvad man lægger i begrebet »velbjærget«, passer det alligevel ikke, hvad hr. Arne Bjerregaard siger, netop på grund af det, bl. a. jeg var inde på i mit indlæg for lidt siden, nemlig at

forskellene rammer helt tilfældigt. Det kommer an på, hvilken kommune man bor i. Med samme indtægt, samme husstørrelse osv. kommer man helt anderledes af sted i den ene kommune end i den anden kommune, så det er helt andre kriterier for, hvordan denne lovgivning rammer, end hr. Arne Bjerregaard her påstod.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Ja, alle de mange smukke ord om trepattede køer, der alligevel har fire patter, hvoraf den ene bare ikke fungerer, alle de mange smukke ord om, at man skal beskytte folk i dette land, kan ikke bortforklare den kendsgerning, at når vi har fradrag, så giver vi en større skatterabat til dem med de store indtægter. For hver tusind kroner giver vi en skatterabat på 700 kr. til de virkelig velbjærgede, og pensionisten må nøjes med en skatterabat på 450 kr. Spørgsmålet er bare: tør dette folketing nogen sinde lave om på det system, at man favoriserer dem, der har de store indtægter, dem, der kan klare sig bedst? Det er det enkle spørgsmål, vi skal tage stilling til ved dette lovforslag.

Formanden:

Hvis alle ordførere skal have korte bemærkninger, så synes jeg næsten, vi kan gå til næste runde. Nu får hr. Hagen Hagensen en kort bemærkning og så hr. Arne Bjerregaard, som er sagvolder, og så går vi tilbage til talerlisten.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

For jeg ved ikke hvilken gang kom hr. Bernhard Baunsgaard herop og holdt den tale, vi kender, om den store indkomst og den mindre indkomst, hvem der har størst fordel af fradraget. Jeg vil gerne sige, at det væsentlige i denne forbindelse er, at man, uanset om indkomsten er stor eller lille, nu tager det hele væk, så alle kommer til at bære. Også den med den lille indkomst kommer til at føle, og jeg tror, han føler det mere mærkbart end måske den med den store indkomst. Det er det, der kommer ud af det.

Når hr. Arne Melchior taler om hr. Arne Bjerregaard, der stiller sig op som en af de

[Hagen Hagensen]

frelste, der skal fortælle, hvordan det nu er, ja, så må jeg egentlig sige til hr. Arne Melchior, at havde han brugt den indflydelse, han kunne have haft på de fire forligspartier – hvad enten det nu er den ene eller den anden form for patte, der giver noget eller ej; lad det være – så havde vi slet ikke stået her i dag, for så havde det slet ikke kunnet fremlægges til drøftelse. Men han svigtede. Det er hans skyld, at det overhovedet kommer igennem, så hans retfærdighedstale i dag gælder lig med nul.

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

Lad mig først sige, at jeg da er glad for, at fru Kirsten Jacobsen ved en del om landbruget, også om firepattede køer og om den patte, der ikke fungerer.

Fru Kirsten Jacobsen gik op og sagde, at jeg ikke forstod ret meget, og så havde jeg selvfølgelig regnet med, at fru Kirsten Jacobsen ville stille mig nogle spørgsmål og sige, hvad det var, jeg ikke forstod. Men det eneste, jeg fik at vide, var, at kristeligt folkeparti altså var den sidste patte – som ikke duede til noget. Så kan man selvfølgelig vende spørgsmålet om og sige: hvad har fremskridtpartiet i grunden overhovedet udrettet i dette ting nu i syv år? Så det ender med, at koen bliver topattet.

Hr. Brixtofte snakkede om arbejderen i Albertslund og den rige i en anden kommune. Vi er nødt til at sammenligne borgerne i samme kommune, det er da givet. Hvis man fjerner fradragsretten og man holder kronebeløbet fast – det er helt op til kommunen at gøre det; vi gør det på amtsgrundskylden – så er det da givet, at den, der ligger under middel, slipper billigere, medens den, der ligger over middel med hensyn til marginalbeskatning, kommer til at betale noget mere. Så logisk er det, hvis det er det samme kronebeløb, der skal betales i kommunen, og det er helt op til kommunen. Jeg troede da, at hr. Brixtofte gik ind for nærdemokrati, så kommunerne kunne bestemme, om det skulle lægges på indkomstkatten eller det skulle lægges på grundskatterne. I dette tilfælde fjerner man i alt fald en stor del af incitamentet for kommunerne til at opkræve højere grundskatter.

Formanden:

Selv om hr. Arne Bjerregaard virker meget inspirerende på sine medordførere, så tror jeg, vi kan gå videre i talerrækken; der kommer jo en anden omgang om et øjeblik.

Flygaard (DR):

Også retsforbundet vil gerne anlægge en samlet vurdering af de skatteforslag, der er lagt frem til behandling her i tinget. Det er vores umiddelbare indtryk, at de ud fra en samlet vurdering ikke er tilfredsstillende. Vi finder ikke forslagene om grundskyldpromillerne særlig tilfredsstillende. Vi finder absolut heller ikke reglerne om lejeværdien tilfredsstillende. På den baggrund kan jeg sige, at retsforbundet på nuværende tidspunkt ikke har taget stilling til, hvorledes vi vil stemme til nogen af forslagene.

Dernæst vil jeg gerne isoleret betragtet komme med nogle bemærkninger om forslag til lov om ændring af ligningsloven, hvor man ser på spørgsmålet om afvikling af fradrag for ejendomsskat af ejerboliger.

Retsforbundet synes absolut ikke, at det er et tilfredsstillende forslag, det være så langt fra. Retsforbundet synes, at der især er to mangler ved det pågældende forslag fra regeringens side. Den ene mangel er, at man ikke generelt vil ophæve fradragsretten for ejendomsskat. Den anden mangel er, at vi finder det mindre tilfredsstillende, at man vil, om man så kan sige, aftrappe over en årrække. Vi havde langt foretrukket, at man havde sløffet fradragsretten med det samme.

I overensstemmelse med de her gjorde bemærkninger vil vi stille ændringsforslag.

Når man fra borgerlig side skyder den lille mand foran sig, så forekommer det i hvert fald retsforbundet at være uhyre hyklerisk. Fradragsretten vender på grund af proportionen hverken beløbsmæssigt eller virkningsmæssigt, når man vil ophæve den, den tunge ende nedad. Det er helt oplagt, at hvis vi fjerner fradragsretten, vil det betyde beløbsmæssigt mest for dem, der har mest at trække fra og vel også gennemgående har den største indkomst. Det er da helt oplagt, at de folk, der har en høj marginalbeskatning, i høj grad også vil være de folk, der har fået mest ud af fradragsretten, så hvis vi skal vurdere det ud fra et socialt synspunkt, må det være helt klart, at der kommer en større grad

[Flygaard]

af social balance ved at ophæve fradragsretten helt og fuldt.

Vi noterer os, at der i forslaget efter vores opfattelse i højere grad, end tilfældet har været tidligere, er et element af ligestilling mellem ejere og lejere.

Vi vil gerne som tidligere ordførere rejse spørgsmål af provenumæssig karakter. Vi har også set det notat, skatte- og afgiftsudvalget har fået tilstillet, men vi vil gerne se det i en lidt større sammenhæng, for dels kan der blive spørgsmål om en forlængelse af proportionalsskatetrækket, dels kan der blive spørgsmål om en forøgelse af personfradraget.

Vi vil være villige til i udvalget at gå ind i et sagligt udvalgsarbejde for at finde en tilfredsstillende løsning.

Ministeren for skatter og afgifter (Mogens Lykketoft):

Jeg skal takke for en overvejende velvillig modtagelse hos et flertal af partierne.

Jeg må sige, at jeg synes, der var nogle gribende, patetiske indlæg, ikke mindst fra venstre og konservative og fremskridtspartiet, i forhold til de forholdsvis beskedne ændringer i skattesystemet, der lægges op til med dette forslag og en række andre fremsatte og bebudede forslag.

I den forbindelse synes jeg, det er værd at nævne, at vi lever i et inflationssamfund, hvor en krone desværre erfaringsmæssigt ikke er en krone fra år til år. Vi må gå ud fra, at med en sædvanlig pengelønsudvikling vil en typisk husejerhusstand i Danmark i 1985 betale ikke 80.000 kr., men 120.000 løbende kroner i skat. Det er i forhold til den slags størrelser ikke nogen større andel af lønnen end nu, men i kraft af den prisudvikling, man kan forudse ud fra historiske erfaringer nok kommer over en 5 års periode, og meget sandsynligt tal. Man skal i hvert fald – ikke fordi jeg ønsker det – vurdere de ting, der sker ved samspillet mellem en nogenlunde fastfrysning beløbsmæssigt af grundskatterne og en afvikling af fradragsretten, i den sammenhæng, at vi lever i et inflationssamfund, og i den sammenhæng, at hvis ikke vi havde grebet ind på nogen som helst måde lovmæssigt over for amterne i deres mulighed for at udskrive grundskyld og over for kommunerne med en henstilling, så ville der meget

sandsynligt også i grundskatter blive udskrevet 50 pct. mere i 1985, end der bliver i 1981.

Når man taler om, at nogle mennesker, især i de kommuner, der har de høje grundskyldpromiller i dag, kommer af med flere kroner, får en større belastning i kraft af den afvikling, der sker af fradraget, så skal det netop sammenstilles med, at var der ikke blevet lagt nogen begrænsning på de kroner, der kan udskrives i grundskat, så ville de samme ejendomme få de største beløbsmæssige stigninger i udskrevet grundskyld, men med en vis rabat ved fradragsretten.

Det er på den baggrund, det er en rimelig, veldokumenteret påstand at sige, at den husejer, der har den jævne indkomst og den lave skatteprocent, ikke bliver væsentlig anderledes stillet med den sammenhæng i tingene, dette forslag bl. a. er udtryk for, end i en situation, hvor vi ikke foretog os noget, hverken over for grundskylden eller over for fradragsretten. Det synes jeg at jeg, når hverken hr. Brixtofte eller hr. Hagen Hagensen følte sig foranlediget til at nævne denne sammenhæng, lige ville nævne i den forbindelse. Dermed falder disse meget patetiske betragtninger om, hvem der skulle værne almindelige menneskers interesser, hvis de bor i eget hus, i nogen grad til jorden.

Det er klart, at der er noget omfordeling i det her til fordel for erhvervslivet, til fordel ikke mindst for landbruget, vil jeg sige til hr. Brixtofte, fordi det er det erhverv, der forholdsvis betaler de største grundskatter. Det er også til fordel for lejerne. Ikke så meget for dem, der bor i etageejendomme, for dér betyder grundskatterne både relativt og absolut set meget lidt; men for de lejere, der bor i ejendomme, der beskatningsmæssigt og grundskattemæssigt behandles ligesom parcelhuse, betyder det en lettelse. Ja vel, men det er jo også de mest udprægede udtryk for den forskelsbehandling i gennemslaget af grundskatterne, de nuværende regler medfører.

Når man taler om disse voldsomme stigninger, som nogle af dem i ejerboliger med de meget høje marginalskatte kommer ud for, vil jeg sige, at de for det første ikke er så voldsomme, når man tager hensyn til, at vi lever i et inflationssamfund. For det andet kommer de ikke op på et niveau, der er højere end det, lejereren i det lejede rækkehus nu er oppe på, og på den måde sletter vi en uri-

[Ministeren for skatter og afgifter]

melig forskelsbehandling. Det er selvfølgelig rigtigt konstateret, at der er nogle husejere med meget høje marginalskatte og meget store indkomster, som kommer til at give et lidt større bidrag, mens andre giver et lidt mindre. Det er virkningen af det her, men det er vel ikke fordelingspolitisk nogen urimelig virkning.

Nu skal vi også passe på, at vi ikke skruer os op til noget, som ikke holder for en nærmere efterprøvning. Det har efter min mening meget lidt med klassiske socialistiske ønsker at gøre, at man på denne måde tilretter et skattesystem med lidt forsinkelse, fjerner en skattefradragsret for nogle private udgifter, som blev hængende efter, at vi generelt afskaffede skattefradragsretten i slutningen af 1960'erne.

I den forbindelse vil jeg gerne sige til hr. Arne Melchior, at det er et interessant synspunkt, at det nok var en fejl, at vi afskaffede skattefradragsretten i sin tid. Jeg må sige til hr. Arne Melchior, at jeg er meget lidt enig med ham. Jeg forstår ikke helt, hvordan det synspunkt kan harmonere med hr. Arne Melchior's erklærede vilje til at dække det offentlige indtægtsbehov, for hvis vi havde bevaret den skattefradragsret, så kunne vi ikke uden helt umådeholdne, upraktisk høje marginalskatte have dækket det indtægtsbehov, som allerede VKR-regeringen følte sig foranlediget til at dække over de direkte skatter.

Hr. Brixtofte spørger, om kommunerne vil nedsætte promillerne, følge det samme forløb som amterne, når der kommer en sådan henstilling fra regeringen. Det tror jeg såmænd nok. Men jeg tror også, hvis jeg skulle gætte på de virkninger, en afskaffelse af fradragsretten ville få, at det, som fru Aase Olesen også var inde på det, vil trække i retning af en mindre spredning i grundskyldpromillerne, end vi har nu. De kommuner, der kører med meget høje grundskyldpromiller, får jo ikke nær det samme incitament. Jeg tror ganske afgjort, at der vil være en udvikling – ikke fordi jeg skal diktere den på nogen som helst måde – af velforstået egeninteresse i kommunerne i forhold til deres borgere i retning af en mindre spredning, i retning af, at de kommuner, der i dag har meget høje grundskyldpromiller, sætter dem forholdsvis kraftigst ned. Det tror jeg vil være virkningen af det her.

Dermed må jeg sige, at jeg er fuldstændig uenig i den betragtning, som også hr. Hagen Hagensen var inde på, at her fjerner vi et værn for borgerne – tværtimod. Det, at man nu stiller alle de borgere, der bor i en kommune, ens med hensyn til gennemslaget af grundskatter, er i virkeligheden et rimeligt værn mod overbelastning af denne skatteform. Der ligger i de nuværende regler så uoverskuelige fordelings- og dræningsmuligheder med hensyn til andre kasser, at man med denne ordning i virkeligheden tilvejebringer et mere fornuftigt værn imod, skal vi sige at give grundbeskatningen en tyngde, som den ikke kan bære, for det er klart, at grundlaget for ejendomsskatterne ikke er det mest perfekte i verden; der er grænser for, hvor meget også denne skatteform kan bære. Derimod er der ikke grænser for, hvor rigtigt det synspunkt er, at uanset om man bor til leje eller til eje, så bør gennemslaget af den pågældende skat i den pågældende kommune være det samme, og det er sådan set hovedanledningen til, at dette forslag fremkommer.

Hr. Hagen Hagensen var inde på, at her er et udtryk for regeringens og socialdemokratiets umættelige trang til at udvide beskatningsgrundlaget. Ja men hr. Hagen Hagensen må dog indrømme ud fra det papir, som også hr. Hagen Hagensen har fået i skatte- og afgiftsudvalget, om de aftaler, der er indgået mellem i hvert fald tre partier, må jeg vel sige, om, hvordan det her videre skal udformes, at der ikke er tale om nogen ekstrabeskatning. Pengene anvendes til andre justeringer af skattesystemet, sådan at det samlede resultat er forholdsvis små forskydninger, men i en efter min mening fordelingspolitisk rimelig retning. At det skulle være udtryk for en forkvaklet lighedsopfattelse, forstår jeg ikke. Jeg forstår ikke, hvordan man, selv om man er konservativ og derfor måske pr. definition imod enhver forandring, imod enhver proces, der bevæger sig henimod en større rimelighed end den, der er konstateret i dette øjeblik, kan påstå, at det at prøve at ende i den situation, at folk blev behandlet ens, at deres husleje får det samme gennemslag i ejendomsskatte, skulle være udtryk for nogen særlig forkvaklet opfattelse af tingene.

Så bliver det sagt, at det jo er den lille mand, der kommer til at bære de største byrder. Det synes jeg lyder som jordlovsafstem-

[Ministeren for skatter og afgifter]

ningstemaet med den lille mands lille hus, og det er jo forsøgt så mange gange. Jeg er nødt til at sige igen, at det hænger sammen på den måde, at fordi grundskatterne beløbsmæssigt ikke udvikler sig i en 4-5 års periode, så vil den lille mand allerede derved få kompensation for sin forholdsvis begrænsede fordel ved det skattefradrag, der eksisterer for ejendomsskatter i øjeblikket. Derimod er det klart, at den store mand med den høje marginalskat ikke får helt den samme kompensation. Det er vi enige om.

At pensionisterne skulle få særlige vanskeligheder her, forbyder sig selv allerede på grund af deres adgang til at få indefrosset ejendomsskatterne, hvis de ønsker det.

Fru Kirsten Jacobsen kom med en af sine sædvanlige groteske påstande om, at det specielt skulle være for at hjælpe de af fru Kirsten Jacobsen som »associale« benævnte boligelskaber, disse forslag fremkom, og at parcelhusejerne altid skulle betale til disse boligelskaber. Den samlede fordeling af byrder og rettigheder er ikke sådan, at man kan påstå, at det flertal af befolkningen, der bor i eget hus, er blevet brandskattet til fordel for de sociale boligelskaber; det tror jeg ikke holder for en nærmere prøvelse. Det er sådan, at ejerboliger og sociale boliger får hver deres renterabat: ejerboligerne over beskatningen, de sociale boligelskaber over tilskud bevilget i dette ting. Men om det teknisk set foregår på den ene eller på den anden måde, kan vel ikke være udtryk for, at den ene sektor nødvendigvis begunstiges på den andens bekostning.

Hr. Kalnæs var lidt bekymret for den sammenhæng – sådan forstod jeg det – hvori dette forslag indgår, hvordan pengene skal anvendes, og var bekymret for, om man vil gennemføre en større beskatning. Han havde en vis skepsis over for, at man tilsyneladende kunne se en sammenhæng mellem dette forslags merprovenu til staten og den forlængelse af proportionalstrækket, som vil blive foreslået. Dertil føjede hr. Kalnæs et ønske om, at man i stedet benyttede midlerne til en forhøjelse af personfradraget.

Nu er det for det første meget små forskudninger i personfradraget, der kan finansieres på denne måde. For det andet er det sådan, at jeg mener, man ved frysningen af grundskatternes niveau opnår at give en rimelig lempelse til mennesker med lave ind-

komster i forhold til en situation, hvor vi ikke havde grebet ind, og at man med forlængelsen af proportionalstrækket giver en yderligere rabat. Det er jo ret små tal beskatningsmæssigt, der kan være tale om for dem, som har haft den lidt større skatterabat ved ejendomsskatterne hidtil. Jeg tror, der er en rimelig balance i det.

For kommuners og amters vedkommende er det sådan, at de godt nok får et større beskatningsgrundlag, fordi vi fjerner ejendomsskattefradraget, men de får til gengæld – og det vejer tungere, specielt for amterne, fordi de låses fast i deres muligheder for at forhøje grundskylden som indtægtskilde – nogle finansieringsproblemer, som skal klares på anden måde. Derfor er der ikke rigtig noget at rutte med i kommuner og amtskommuner på grund af det, der sker med ejendomsskattefradraget.

Hr. Arne Melchior beklagede den dramatik, CD havde været anledning til i denne sag. Det gør jeg også, for jeg er enig med dem, der har sagt, at sammenhængen i de forslag, som er fremsat, og som kommer, er, at en forholdsvis moderat udvikling i lejeværdien, en frysning af grundskatterne og en meget blød afvikling af fradragsretten burde være en rimelig tilgodeseen af de synspunkter, centrum-demokraterne har på området, hvis centrum-demokraterne var – hvad de sædvanligvis er – et parti, der var villigt til at tage ansvar for helheden i den økonomiske politik og i skattepolitikken. Jeg beklager, at det ikke kunne bære, men jeg tager til efterretning og er glad for hr. Arne Melchiors betragtning om, at vi er lige gode venner for det.

Hr. Wilhjelm nævnte ligesom hr. Kalnæs en række ting i aftalen af 8. april, som VS ikke kunne gå ind for. Nogle af dem er ikke fremsat for dette ting endnu. Jeg vil til hr. Wilhjelm og til hr. Kalnæs og til hr. Flygaard sige, at min opfattelse var, at de pågældende herrers partier havde dette som et programpunkt, og at man ud fra en isoleret betragtning måtte være interesseret i, at denne mere rimelige fordeling af skattebyrderne blev gennemført under alle omstændigheder. Jeg håber, det vil være tilfældet.

Brixtofte (V):

[Hagen Hagensen]

sagde – at gennemsnitsbetragtninger ikke er meget værd. Nej, det er de ikke. Det angår den enkelte, og der vil komme meget store variationer i dette billede.

Det, der sker her, vil komme til at gå ud over ganske mange. Det er en virkelig dårlig idé, til skade for mange, at ville tage fradragretten bort. Vi vil derfor ikke kunne gå med til det, og vi har tvivlen i os om, hvorvidt dette overhovedet kan lykkes, hvad man fra ministerens og fra flere partiers side gav udtryk for. Ministeren var vel også lidt let-sindig, da han talte om den store tilslutning, forslaget stort set havde fået. Da jeg sad og lyttede, syntes jeg, at tvivlen mere end troen kom til orde.

(Kort bemærkning).

Flygaard (DR):

Man har sagt om skatte- og afgiftsministeren, at han åbent og ærligt fremlægger sine synspunkter. Jeg synes, man kan have megen ret i det. Jeg ville gerne, at man kunne have sagt det samme om venstre og konservative, når de nu her står op og taler om den lille mand, men faktisk tænker på den store mand.

Så er jeg i øvrigt ikke i tvivl om, at selv borgerlige flertal i sommerhuskommuner nok vil være meget tilbageholdende med at røre ved grundskyldpromillen.

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg lyttede også med stor interesse til ministerens tale og bemærkede særligt, hvor kraftigt ministeren understregede, at det, at vi levede i et inflationssamfund, hvor vi jo alle sammen vidste vi gjorde, og hvad vi alle sammen kendte virkningerne af, faktisk var en af de kraftigste og mest velbegrundede – jeg tror oven i købet, ministeren sagde »veldokumenterede« – påstande for dette forslags rigtighed.

Jeg må sige til ministeren, at hvis ministeren har ret i den betragtning – det forudsætter jeg han har, selv om jeg ikke er enig med ham, når det gælder dette forslag – så må ministerens betragtning ikke kun gælde den side af ejendomsskemaet, hvor man fjerner fradrag; så må den også gælde den anden side, nemlig den side, hvor man har ret til at fradrage udgifter til vedligeholdelse, nemlig standardfradraget. Derfor vil jeg spørge mi-

nisteren, om han, når man nu ændrer ligningsloven ud fra veldokumenterede påstande om, at vi lever i et inflationssamfund, så ikke også finder anledning til at fremkomme med et ændringsforslag, som regulerer standardfradraget for vedligeholdelse, som har været ureguleret, siden det blev indført i 1966. Det må være lige så veldokumenteret i dette inflationssamfund at regulere dette fradrag som at fjerne fradraget for ejendomsskatter.

Når ministeren siger, man ønsker at ligestille lejerboliger med ejerboliger, for at folk skal blive behandlet ens, så må man sige, at de huse, det drejer sig om, bl. a. er rækkehuse i regulerede områder, som er opført af sociale boligselskaber, og så er man nok derhenne, hvor vi skal til den prøvelse, som ministeren spurgte om jeg turde gennemgå – jeg tør godt, det er et spørgsmål, om ministeren tør – hvem det er, vi favoriserer her. Ellers gælder det nemlig de uregulerede områder, og i de uregulerede områder har ejendomsskatternes betydning for lejen overhovedet ikke den vægt, som ministeren tillagde dem.

Jeg er enig med ministeren i, at folk skal behandles ens, og at det ikke er en forkvaklet holdning at behandle dem ens. Men så synes jeg, at ministeren skal tage skridtet fuldt ud og også tage hensyn til den anden side af ejendomsskattebilletten og sørge for, at det standardfradrag, som har været ureguleret i så mange år, følger den inflationsstigning, der rent faktisk har været i samfundet. Så kan vi begynde at tale om, at vi behandler folk ens.

Kalnæs (SF):

Jeg vil først gerne sige til skatteministeren, at det er rigtigt, at vi er tilhængere af forslaget isoleret, men bekymret for sammenhængen.

Skatteministeren nævnte, at man fastfryser grundskatternes niveau. Hr. Wilhjem nævnte, at grundskatternes andel af de samlede skatter var faldet ganske gevaldigt i mange år, og det fortsætter man med i denne sammenhæng, fordi man fastfryser den samlede mængde grundskatter i kroner. Det vil sige, at det på grund af inflationen bliver mindre i reel købekraft, og det vil også sige, at det totalt bliver mindre. Det gælder helt klart for amter, at man efter det lovforslag, der fore-

[Brixtofte]

Jeg lyttede til skatteministerens indlæg med stor interesse, og jeg forstod, at hele argumentationen gik på, at vi har et inflations-samfund, og fordi vi har et inflations-samfund, må man regulere byrderne på dem, der har ejendomme. Da man vil regulere ejendoms-kattebyrden i form af en to- til tredobling, må jeg sige, at det er ikke megen tillid, ministeren har til virkningerne af regeringens økonomiske politik. Selv om jeg ingen tillid har til denne politik, vil jeg aldrig påstå, at inflationen og dermed priserne vil to- til tredobles i løbet af 4 år, så det argument holder slet ikke. Her er tale om, at ejendomsskattebyrden vil stige langt mere end prisudviklingen, og dermed sker der en omfordeling af byrderne, og det er det, vi i venstre er stærkt imod.

Kristeligt folkepartis ordfører, hr. Arne Bjerregaard, svarede ikke på mit spørgsmål, og så må jeg jo selv besvare det. Det er sådan, at arbejderfamilien med egen bolig i Albertslund får det langt hårdere efter det her end den, som er velhavende og har en stor indtægt, og som bor i en kommune med en lav grundskyld. Enhver kan se på sidste side i lovforslaget, hvor der er beregninger, f.eks. at den, der har en lav trækprocent, vil få en øget udgift på næsten 5.000 kr. efter skat i en kommune med en høj grundskyld, hvorimod den, der har en høj trækprocent, kun vil få en stigning på 1.200 kr. Det vil altså sige, at den dårligst stillede vil få en stigning i skattebyrden, der er 4 gange så stor som den, der har en høj trækprocent, blot fordi de bor i forskellige kommuner. Det er naturligvis rigtigt, at i borgerligt ledede kommuner vil man have mulighed for at imødegå denne skattestigning, hvilket mange må have i erindring engang til efteråret.

Selv om SF og VS anskuer problemerne ud fra en anden synsvinkel end venstre, når de to partier til samme konklusion, og jeg kan godt forstå dem, for det er nemlig rigtigt, at dette forslag, uden at man havde lettet byrderne for de dårligst stillede samtidig, ensidigt ville ramme de dårligst stillede.

Må jeg til allersidst sige til det radikale venstre, som var stærkt fortørnet over, at jeg havde kaldt det et socialistisk program, hvorefter fru Aase Olesen erklærede, at dette punkt også stod i det radikale venstres arbejdsprogram, at der er ingen modsætning mellem de to ting. Men jeg skal da love i

fremtiden at kalde det for et socialistisk forslag, der bl.a. står i det radikale venstres arbejdsprogram.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg vil godt begynde med at sige, at jeg også var lidt forbavset over fru Aase Olesens stærke understregning af, at det var noget, der stod i hendes partis program, og derfor var det aldeles ikke noget socialistisk forslag. Det er det nu alligevel. Det kommer derfra, og der er ikke spor tvivl om det.

Til skatteministeren vil jeg gerne sige, at der kan være nogle, der har tro, og nogle, der har tvivl. Skatteministeren hører til dem, der har tro på, at noget vil lykkes; vi andre har vores store tvivl. Skatteministeren var så ærlig at sige, at en henstilling til kommunerne om at nedsætte promillerne troede han på de ville følge. Men han understregede ikke som hr. Arne Bjerregaard, at de selvfølgelig ville gøre det, selvfølgelig ville promillerne blive sat ned. Der har vi vore tvivl. Vi tror ikke på, at det kan gøres på den måde. Vi tror på, at der stadig væk vil være kommuner, der sætter sig ud over henstillingen, hvorved det går ud over ganske mange, ikke mindst dem med de mindre ejendomme, dem, der har de lave indkomster, og som skal klare dagen og vejen med det.

Skatteministeren fremsatte en række postulater ud fra sit trosbegreb. Jeg skal bare understrege det. Jeg synes, det var væsentligt at få at vide, at ministeren erkender omfordelingen, erkender, at der sker noget fordelingspolitisk ved det, vi drøfter her. Ministeren siger, at man stiller alle borgere i kommunerne ens, og i næsten samme øjeblik nævner han, at de lejede rækkehuse på ganske bestemte boligselskabers grunde skal have en lempelse i forhold til andre, der altså kommer til at bære den byrde, som de får lettet. Det tror jeg ikke er noget, det er rigtigt at have med i billedet.

Jeg skal lige, for at der ikke skal være nogen tvivl, huske at sige, at når jeg talte om pensionisten med det lille hus, så var det det, han brugte, når han holdt fri og om sommeren, det var ikke hans bolig i øvrigt. Og det hus, han har til sin fritid, kan han ikke få noget lån i til at betale sine skatter med.

Det er rigtigt – det er omtrent det eneste, jeg vil fremdrage af det, hr. Arne Melchior

[Kalnæs]

ligger, vil fastlægge nogle bestemte promiller, og til kommunerne kommer man altså med en henstilling, og jeg er tilbøjelig til at tro, at langt de fleste kommuner vil følge den henstilling. Så vil vi altså se en nedgang i grundskatternes andel, og det er vi modstandere af. Men vi er enige i, at det bliver en bedre fordeling imellem folk, det er en anden side af sagen.

Til hr. Brixtofte vil jeg gerne sige, at vi ikke er kommet til nogen konklusion. Vi må se mere til, hvad der sker i den kommende tid. Vi kan ikke sige noget om, hvordan vi vil stille os til det i den sidste ende. Det afhænger af, hvad der i øvrigt sker med de forslag, og hvordan forhandlingerne udvikler sig imellem forligspartierne. Vi kan i hvert fald ikke komme til den konklusion, at det ensidigt er de dårligst stillede, det går ud over med dette forslag. Det er muligt, at det går ud over de dårligst stillede i den store sammenhæng, og det er det, vi netop venter på at kunne vurdere bedre.

Jeg vil gerne sige til hr. Hagen Hagensen og for øvrigt også til hr. Brixtofte, at det er rigtigt, som skatteministeren siger, at ejerboliger, efter at denne ændring er kommet fuldstændigt igennem, ikke vil kunne blive hårdere belastet, end tæt, lavt byggeri er i dag i den samme kommune. Det må hr. Hagen Hagensen og hr. Brixtofte og fru Kirsten Jacobsen give skatteministeren ret i, og det vil jeg egentlig gerne høre dem gøre heroppefra.

Aase Olesen (RV):

I fortsættelse af den diskussion, jeg havde med SFs ordfører, vil jeg gerne sige, når SF så stærkt fremhæver, at det, man vil, er at øge personfradraget, at der altså ikke i dette forslag er til bare 1.000 kr.s forøgelse af personfradraget. Vi mener faktisk, at det også er et mål at få forlænget proportionalstrækket, og det slutter som bekendt ved 87.200 kr. i dag. Det, vi opnår over 4 år, er at få det 4.000 kr. op, og det lyder selvfølgelig ikke af meget, men da det er i den rigtige ende, om jeg så må sige, er det mere værd end som så.

Til hr. Hagen Hagensen, som nævnte byggeretsprincippet i denne sammenhæng, vil jeg gerne sige, at vi flere gange her fra talerstolen har påpeget, at byggeretsprincippet nok er lidt vel firkantet, men det har altså ikke meget med dette lovforslag at gøre. Der

er næsten ikke grænser for, hvad man kunne trække frem, hvis man begynder at snakke om byggeretsprincippet nu.

Taletiden er kort, så jeg skal blot sige, at hr. Brixtoftes evne til forvridende fremstilling jo er legendarisk berømt, og når man begynder at sammenligne forskellige indtægtsgrupper i forskellige kommuner, er der ikke grænser for, hvad man kan få af forskellige resultater. Bliv ved med det, det skal der nok komme meget ud af! Det havde været mere spændende, hvis man havde givet sig til at sammenligne ejere og lejere.

Så spørger hr. Arne Melchior: hvad er en velbjærget? Ja, i denne sammenhæng, når vi taler om fradrag og fradragsværdi, kan det defineres ganske nøje. Det er nøjagtig én, der i 1981 har en skattepligtig indkomst på 151.400 kr. – mærkværdigvis lige præcis det, et folketingsmedlem tjener. Det er dem, der har den store fordel af fradragene.

Jeg skal ikke blande mig i diskussionen om to- og trepattede køer; jeg vil blot have lov at sige, at det afgørende er dog, at der er nogen herinde, der overhovedet vil yde noget. Det er der altså nogle partier som aldrig vil, og vi ved godt, at de sidder til højre i salen.

Jeg vil gerne slutte med at rette en appel til SF, VS og retsforbundet, som alle har givet udtryk for, at dette er udmærket, men de vil ikke tage stilling nu, for de vil sandelig først se, hvordan det samlet kommer til at se ud. Jeg kan godt garantere, at finansloven næste år ikke kommer til at se ud, så disse tre partier kan lide den – den kommer såmænd nok ikke engang til at se ud, så det radikale venstre kan lide den. Jeg vil appellere om, at man ikke lader denne chance gå fra sig til dog at få gennemført bare den lille forbedring, der ligger i at afskaffe fradragretten for ejendomsskatter.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Jeg kan egentlig godt forstå, at fru Aase Olesen ikke kan lide, at ordet byggeretsværdiprincippet er blevet nævnt her i dag. Lad være, at hun og måske nogle af hendes fæller synes, det er firkantet; vi andre synes, det er helt forkert, men det er nødvendigt at tage det frem, for det er netop det forhold, at den lille grund bliver højere vurderet med deraf

[Hagen Hagensen]

følgende højere skatter, som man ikke har noget fradrag for. Det rammer uvægerligt mange af dem, der har den lille grund, det lille hus og måske også den lille indkomst. Det skal man vel huske på, og derfor må det naturligt drages ind i denne debat, hvad enten fru Aase Olesen kan lide det eller ej.

Fru Aase Olesen sagde noget, som jeg synes det var så rart at høre, nemlig at der da var nogle, der ville yde noget. Må jeg føje til: og lade andre betale og undgælde derfor.

(Kort bemærkning).

Kalnæs (SF):

Jeg skal blot sige til fru Aase Olesen, at det da er rigtigt, at de 1,4 mia kr., der kan blive tale om, kun vil give meget lidt i personfradrag, men det er jo, fordi alle får del i det. Det kan give mere, når det drejer sig om proportionalstrækket, fordi det kun er en del af befolkningen, nemlig dem, der har en indtægt, der ligger over proportionalstrækket, det giver noget. Det er netop det, at det giver til alle, altså også til dem med den lave indkomst, der gør, at vi synes, man skulle bruge pengene på den måde.

Jeg vil gerne appellere til både regeringen og det radikale venstre om, hvis de laver et forlig, at det så bliver et forlig, der er acceptabelt også for den brede befolkning.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det er bare en bemærkning til hr. Hagen Hagensen om byggeretsprincippet. Jeg beder om, at hr. Hagen Hagensen ikke glemmer, hvem det var, der rejste diskussionen om byggeretsprincippet. Det var nemlig mig. Først i anden omgang kommer hr. Hagen Hagensen med: jeg håber, at det lykkes os at overtale ... Hr. Hagen Hagensen må ikke glemme, hvad det er for et flertal, vi skal bakse med. Det er socialdemokratiet, det er fremskridtspartiet, og det er venstre, der slutter op bag byggeretsprincippet, som jeg vil gentage her er indført så firkantet, at det går ud over for mange små. Det har intet med dette lovforslag at gøre, ikke et klap. Men lad os bare i fællesskab prøve at overtale. Hvis jeg ikke husker galt, gik CD vist også ind for byggeretsprincippet. Lad os prøve at

overtale det store, tunge flertal, men det bliver svært.

Arne Melchior (CD):

Jeg er ikke enig med skatteministeren i hans betragtninger om fradragsretten, men han har da selvfølgelig ret i, at dengang, vi havde den, var vort skattesystem heller ikke subliment. Det sublime er jo næsten ikke til at opfinde; der er plusser og minusser ved alle systemer. Jeg følte bare, da det nu drejer sig om yderligere afkald på ret til at fradrage, anledning til at sige, at man ved den lejlighed gik glip af et værn. Så skal jeg i øvrigt ikke være nostalgisk længere, for jeg ved jo, at dette er uopretteligt.

Om forslaget her skal jeg tilføje, at jeg har gjort den erfaring, siden sagen kom til debat i offentligheden, at det i denne sag på mere end almindelig vis er sådan, at skellet i opfattelsen af dette forslag, og hvad det fører til, ikke går så meget efter partier, altså heller ikke hos vælgerne deler det sig rigtigt op efter, hvilket parti man normalt støtter og agter at stemme på. Det går meget mere efter, hvor man bor, hvordan man bor, og hvordan ens indtægter og øvrige økonomiske forhold er, altså hvordan konsekvenserne bliver for én selv. Det går givetvis helt på tværs af de normale partigrænser. Derfor er der også langt ind i socialdemokratiets vælgerskare, som partiet sikkert ikke sætter til af den grund, den tvivl, som altså har været den for os afgørende.

Jeg følte mig ikke særlig overbevist af fru Aase Olesens bemærkninger om, hvad der er velbæret, for der er så mange ting, der går ind deri. Jeg tror, nogle af hr. Brixtoftes bemærkninger var rigtige, selv om jeg erkender blankt, at Albertslund er et helt utypisk eksempel. Fru Aase Olesen angiver, hvor de, der gør en indsats, sidder i salen, og siger, at de, der ikke gør det, sidder til højre. Jeg vil sige, at mit parti er altså af rent tekniske, praktiske grunde og imod vort ønske placeret til højre – i øvrigt synes jeg, det er revnende ligegyldigt, hvor man sidder – men vi har altså været med i mindst lige så mange forlig med skiftende regeringer og har altså været med til at slæbe til fuldt på højde med, hvad det radikale venstre har gjort.

Må jeg til slut sige til hr. Hagen Hagensen, at jeg holdt ikke nogen retfærdighedstale, for

[Arne Melchior]

Jeg har aldrig nogen sinde givet mig ud for at vide bedre end andre, hvad der er retfærdigt. Det, jeg tillod mig at sige til hr. Arne Bjerregaard, var, at han lige så lidt som nogen anden skulle stille sig på en piedestal og sige, at hans motiver var rene, nemlig på de svages side, medens andres ikke var det. Hr. Hagen Hagensen slutter med til mig at sige, at han vidste godt, hvem der var skyld i, at vi overhovedet stod her i dag. Jeg håber, at hr. Hagen Hagensen vil huske den bemærkning og den betragtning eftermiddagen og aftenen ud, også når vi kommer til behandling af en lang række af de andre forslag i dag og senere, der hører med til denne pakke, hvoriblandt der er en række forslag, som hr. Hagen Hagensen, hvis han vil være ærlig, og det vil han sikkert, vil hilse med begejstring og i hvert fald vil stemme for. Så skal han altså bare lige huske betragtningen om skyld og ikke skyld.

(Kort bemærkning).

Mølgaard (DR):

Spørgsmålet om, hvem der sidder til højre, og hvem der sidder til venstre i salen, er simpelt hen et spørgsmål om, hvor man kigger fra, men jeg vil godt bede fru Aase Olesen om at oplyse, hvor det radikale venstre sidder rent geografisk her i salen.

Wilhjelm (VS):

Dette forslag er, som skatteministeren ganske rigtigt sagde, i overensstemmelse med bl.a. mit partis program. Fru Aase Olesen appellerede til 3 partier om, at vi stemte ud fra det. Ja men problemet er jo, at andre har siddet og forhandlet en samlet pakke, som vi ingen som helst indflydelse har på, og derefter kommer skatteministeren og siger: dette er en helhed, det er enten-eller. Hvis det er rigtigt, så er det klart, at vi bliver nødt til at tage stilling ud fra, at det er en sådan helhed, og da må vi bedømme den samlede virkning, den samlede socialpolitiske virkning af den samlede pakke.

Ministeren siger, at han finder, at denne pakke samlet har en god social virkning. Jeg siger, at vores foreløbige vurdering ikke er i overensstemmelse hermed. Vi er parat til at lade os belære, og vi har en masse spørgsmål, vi skal have opklaret, men vores umiddelbare vurdering er ikke i overensstemmelse

hermed, og det er dér, det skiller. Jeg vil gerne præcisere en smule, hvad det er, vi måske er uenige om.

Jeg er ikke uenig med ministeren i, at L 208 og L 205 tilsammen har den rigtige socialpolitiske virkning i forholdet ejere og lejere. Jeg er heller ikke uenig med ministeren i, at de har den rigtige socialpolitiske virkning i forholdet mellem ejere med lavere indkomster og ejere med højere indkomster. Det har de, det er vi fuldstændig klar over. Hr. Brixtofte tager fejl, og hr. Brixtoftes fejl består bl.a. i, at han kun ser på, at lavindkomstfamilier i højgrundskyldskommuner bliver hårdt ramt. Ja tak, men det har altid været lavindkomstfamiliers vilkår, og det ville det også være, blot endnu mere, hvis det gamle system kørte videre med de nye vurderinger.

Vi er helt klar over, at sådan er det, når man ser på de to forslag. Men hvis vi tager lejeværdiforslaget med – som vi ikke har set endnu, men som vi kender retningslinjerne for – så er jeg ikke længere sikker på, at det er rigtigt, for lejeværdiforslaget har lige præcis de asociale virkninger, som ministeren redegør for her at man delvis ophæver med disse to forslag.

Hvis vi derudover kigger på, at det ikke kun drejer sig om ejere og lejere, men også drejer sig om erhvervsskatter, så har vi en pulje på flere hundrede millioner kroner i skattelettelser til erhvervslivet i kraft af de nedsatte grundskyldpromiller, samtidig med at erhvervslivet ikke bliver ramt af, at man fratager nogle retten til at fratække ejendomsskatter. Der ligger altså et erhvervstilskud heri. Af disse to grunde har vi foreløbig en anden vurdering end ministeren af den samlede virkning.

Må jeg sige til sidst om de metaforer, der har været her i debatten, at de er som sædvanlig ikke særlig dækkende. Jeg tror, at end ikke fru Kirsten Jacobsens landbrugslærere nogen sinde har set en ko, hvor den ene patte var gold og den anden kun sprøjtede kærnemælk.

Arne Bjerregaard (KrF):

Hr. Brixtofte vil jo som i andre sager gerne have det, som han står for, til at lyde socialt. Derfor vil han prøve på at bevise, at det er den lille, det går ud over. Må jeg di-

[Arne Bjerregaard]

rette spørge hr. Brixtofte, om hr. Brixtofte mener, at fradraget generelt set tilgodeser den med den lave indkomst til fordel for den, der har den høje indkomst. Det må jo være konklusionen af det, som hr. Brixtofte ønsker at fremføre, at det er en fordel for den lille indkomst, at man fastholder fradragetsretten.

Man kan selvfølgelig stille noget op i én kommune og i en anden kommune om, hvordan det vil være. Jeg synes, hr. Brixtofte skulle prøve på at se, hvor stor forskellen er i dag for parcelhusejeren med den lille indkomst i Albertslund og i de kommuner, som slet ingen grundskat har. Jeg erkender, at den i visse tilfælde, hvis dette opretholdes, kan blive større. Det har jeg overhovedet ikke afvist. Men jeg har sagt, at i de kloge kommuner, hvor man har haft dygtige kommunalbestyrelser, har man selvfølgelig sørget for at have en høj grundskat, for ved en høj grundskat er hver eneste krone, man lægger på grundskatten, et nedslag i borgernes indkomst i den kommune, og dermed får man en lavere statsskat. Dette incitament har man nu frataget dem. Hvorfor skulle de så opretholde en ualmindelig høj grundskat? Det gør de selvfølgelig ikke og specielt ikke i de kommuner, der har en høj grundskyld i øjeblikket, for det har nemlig været de kloge kommuner – og så har der været nogle, der har været nødt til det af hensyn til den erhvervsmæssige fordeling.

Hr. Arne Melchior rettede mig – om det var i første eller anden omgang, kan jeg ikke huske – meget faderligt og sagde, at jeg ikke måtte stille mig op som den retfærdige. Det ved jeg ikke om jeg har gjort. Jeg har bare prøvet at sige sandheden, og sandheden er jo den, at vi har ønsket med dette at være med til at tilgodese de svageste grupper i samfundet. End ikke hr. Brixtofte med alle hans indvendinger og alle hans, jeg havde nær sagt mærkværdige udregninger, kan bortforklare, at det vil være en fordel for den lille indkomst i forhold til den højeste indkomst at få fjernet fradragene.

Jeg har overhovedet ikke ønsket at genere hverken det ene parti eller det andet parti – og da heller ikke hr. Arne Melchior. Jeg har bare prøvet at sige, at sådan er det. Det er altså det, hr. Arne Melchior med det, han fremfører her, kommer til at stå for, at han

ønsker at favorisere de højeste indkomster på bekostning af de svage.

(Kort bemærkning).

Brixtofte (V):

Da de beregninger, jeg har fremlagt, er blevet udsat for stor kritik fra hr. Arne Bjerregaard og fru Aase Olesen – man har talt om mærkværdige beregninger osv. – må jeg blot konstatere, at det er ikke mine beregninger. Det er skatteministerens beregninger, og de beregninger fæster jeg lid til. De beregninger kan alle se på side 8 i bilag 2 til lovforslaget. Der fremgår det klart, at den, der har en stor trækprocent, men som bor i en kommune med en lille grundskyld, kun mister 1.200 kr., mens den, der bor i en kommune med en høj grundskyld, og som har en lille trækprocent, mister mange tusinde kroner. Det er et faktum. Det er de tal, som skatteministeren selv har fremlagt, og dem holder jeg mig til.

(Kort bemærkning).

Mimi Jakobsen (CD):

Uden at jeg for alvor vil gå ind i en diskussion mellem hr. Arne Melchior og hr. Arne Bjerregaard, vil jeg gerne sige, at vel er det rigtigt – og det ser kristeligt folkeparti som en fordel – at det her igen er de større indtægter, der får en ekstra udgift. Men det er jo også rigtigt, som hr. Brixtofte siger, at det kommer sandelig også an på, i hvilken kommune man bor, og hvilken grundskyldpromille der tilfældigvis er i den kommune. Det er netop vilkårligheden i det, som gør, at CD ikke har ønsket at medvirke til det.

Det er også et spørgsmål, om ikke de højere indtægter – ikke de højeste indtægter, men de højere indtægter – efterhånden har nået et maksimum for deres ydeevne. Det er i hvert fald, hvad vi føler i CD. Det må ses på grund af stigende oliepriser og en lang række andre udgifter i forbindelse med at have eget hus. Det er et spørgsmål med den lønpolitik, der i øvrigt er ført, og med den udligning, der er sket, om man ikke snart er ved at nå maksimum af ydeevnen for en stor gruppe oven over dem, som er de lavest lønnede.

Flygaard (DR):

[Flygaard]

Det forekommer mig, at man måske har behov for her i folketingset at oprette et par klasser med tilbudsfag enten i landbrugslære eller i regning efter de bemærkninger, der er faldet her i dag. Det var en indledende bemærkning.

Man taler så meget om loft over grundskatterne. Man taler ikke engang om loft over grundskatterne ud fra et procentmæssigt synspunkt, men om et loft i kroner og øre. Derimod taler man ikke om et loft over indkomstkatten, selv om man nok kunne synes, at den virkede hårdt og måske hårdere.

Jeg har noteret mig, at hr. Brixtofte indtil flere gange har forklaret, at der bliver tale om en fordobling eller en tredobling af ejendomsbeskatningen – i hvert fald i visse tilfælde. Hvis man ser på den udvikling, der har fundet sted de sidste 10–20 år, har jeg i hvert fald lidt svært ved at konstatere denne udvikling, men det skulle da glæde mig, om udviklingen vil vende og hr. Brixtofte måtte få ret.

Jeg kan ikke lade være med at sende fremskridtspartiet en venlig hilsen. De har talt så meget om, at man skal have loft over indkomstkatterne, og at man skal have indkomstkatterne ned. Jeg vil igen sige til fremskridtspartiet, at en af de måder, man i hvert fald i amtskommunal regie kunne gennemføre det på, var ved at ophæve eller medvirke til at ophæve loftet over den amtskommunale grundskyld. Så kunne man måske få indført et loft over den amtskommunale indkomstskat.

Ministeren for skatter og afgifter (Mogens Lykketoft):

Jeg skal ikke gøre mig umage for at forlænge debatten, men det er jo sådan, at når man fremlægger nogle eksempler, så vælger en mand som hr. Brixtofte naturligvis det mest ekstreme, han kan finde i eksempelsamlingen, frem og får måske for uopmærksomme lyttere held til at give det indtryk, at det skulle være det typiske eksempel, han dér havde fundet. Der er én kommune i landet, der har en grundskyldpromille på 55; der er 10, der har en på 0, men i øvrigt er spredningen ikke nær så stor, og tyngden ligger et sted der midt imellem. Derfor er de eksempler, hr. Brixtofte nu gang på gang har ført sig frem med heroppe, højst atypiske.

De beror på, at to faktorer, som klart er markeret som forudsætninger – tvivlsomme forudsætninger – for regnestykket, faktisk indtræffer. Jeg tror, ingen af dem helt vil være til stede. Det ene er, at de kommuner, der har de høje grundskyldpromiller, ikke vil tage anledning til at nedsætte dem mere end proportionalt. Det andet er, at den stærkere stigning i parcelhusgrunde end i gennemsnittet af grundene, som er en konsekvens af den nye ejendomsvurdering – fuldstændig uafhængig af dette forslag – ikke giver anledning til i sig selv, at grundskyldpromillen bliver noget lavere i de kommuner, hvor der er forholdsvis mange parcelhuse. De forudsætninger kunne vi godt have lavet varierende eksempler på. Her har vi taget, om jeg så må sige, de absolut ekstreme tilfælde, og dem har hr. Brixtofte så haft held til at bruge – jeg synes måske lovlig mange gange.

Det, jeg sagde om inflationen og inflations-samfundet, var selvfølgelig ikke udtryk for, at jeg regner med, at priserne vil to- eller tredobles på 5 år. Det, jeg sagde, var bare udtryk for, at jeg godt ville illustrere, at sammenhængen i det her er, at vi gennem en blød aftrapning af fradraget og en beløbsmæssig fiksering i ly af en sikkert uafvendelig vis inflation gennemfører noget, som i sine faktiske konsekvenser er meget mildere end det, hr. Brixtofte kan få ud af det ved at tage det mest ekstreme eksempel og lade, som om det er en 1 års virkning, når det i virkeligheden er en virkning, der indtræder over 4 år.

Igen må jeg sige til hr. Hagen Hagensen og til fru Kirsten Jacobsen, at det er fantastisk, at man kan mene, at det er en uretfærdighedshandling at sørge for, at den skat, som i dag skal betales fuldt ud over huslejen i den lejede parcelhusejendom, om 4 år, men på et beløbsmæssigt uændret niveau, skal være den fælles skat, uanset om boligerne er ejet eller lejet. Jeg forstår ikke, at der deri skulle ligge nogen særlig urimelig harmonisering af vilkårene for nogle borgere.

Fru Kirsten Jacobsen spurgte i øvrigt om noget helt andet, som jeg synes er interessant, men ikke særlig velanbragt. Fru Kirsten Jacobsen sagde: ja men inflationssamfund, betyder det så ikke, at vi skulle pristalsregulere standardfradraget for vedligeholdelse i ejerboliger? Jeg vil godt sige til fru Kirsten Jacobsen, at det mener jeg svaret er et fuld-

[Ministeren for skatter og afgifter]

stændig klingende klart og entydigt nej på. Det skal vi under ingen omstændigheder gøre, når vi tager i betragtning, at lejeværdien af egen bolig i den samme periode, som vi betragter, har udhulet sin tyngde ganske betydeligt i det samlede skattesystem. Hvis fru Kirsten Jacobsen vil gøre sig den umage at regne efter, hvad det har betydet over de sidste 20 år, at den skattemæssige lejeværdi ikke er fulgt med op i samme grad, så vil hun komme til det resultat, at det er en virkning, som i hvert fald ikke er mindre, men modsatrettet den virkning, der har været tale om, ved at standardfradraget har stået fast. De to ting hænger sammen, og derfor kan jeg ikke på nogen som helst måde gå ind på den tankegang, der lå i fru Kirsten Jacobsens spørgsmål.

Hr. Flygaard siger, at det ville være bedre, hvis vi tog og afskaffede fradraget på én gang, og hr. Kalnæs siger: men er det nu rimeligt, at man som pris for at få afviklet fradragsretten tilstræber en beløbsmæssig fiksering af grundskatterne i denne 4 års periode? Det, der er problemet, er jo, at selv om én tilstand er mere rimelig end en anden, så er der grænser for, hvor hurtigt man kan lade den proces løbe, som fører én fra en urimelig tilstand og hen til en mere rimelig tilstand. Der skal selvfølgelig være mulighed for, at de mennesker, der udsættes for nogle forskydninger, store eller små, i denne proces, har rimelig tilpasningstid. Det er det, der gør, at vi har fundet frem til sammenhængen mellem den beløbsmæssige fiksering af grundskatterne og den bløde afvikling af fradragsretten. Jeg tror, det er vigtigt, at denne sammenhæng fastholdes, ikke bare fordi det er aftalt mellem nogle partier, men fordi det er rimeligt i forhold til de mennesker, der kommer ud for disse forskydninger.

Der bliver sagt af hr. Kalnæs og andre: ja men vi vil godt vide, hvad er det for en økonomisk politik, dette indgår i sammenhæng med. Jeg må sige, at egentlig mener jeg, det rigtige og relevante spørgsmål, man skulle stille, er: hvad sker der med skattepolitikken, hvis ikke dette forslag vedtages? Hvad er konsekvenserne skattepolitisk, hvis ikke dette forslag vedtages? Hvad gør vi så ved det alment nyttige tæt-lave byggeris problemer? Vi har haft ét forslag herom her i tinget, som vi ikke kunne finde parlamentarisk flertal for. Hvad gør vi ved det? Hvad gør vi ved de

lettelser på indkomstskatteskalaen, der var tænkt muliggjort bl. a. i kraft af det merprodu, der er her?

Det er klart, det får jo nogle tilbagespilskonsekvenser på det øvrige skattesystem, hvis ikke dette forslag vedtages. Nogle urimeligheder bliver stående, nogle lettelser, som ellers var mulige, bliver ikke mulige. Det, man skal sammenligne med, er simpelt hen den sandsynlige udgang på de øvrige områder, der er omfattet af den aftale, der blev lavet den 8. april, hvis ikke dette forslag vedtages. Det synes jeg man skulle gøre sig nogle overvejelser om i de partier, som principielt og på deres program har stående, at den afskaffelse af et fradrag, der her er tale om, er en rimelig foranstaltning.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Ministeren sagde, at han ikke kunne forstå, jeg var modstander af, at der skete en harmonisering mellem ejere og lejere med hensyn til belastningen af ejendomsskatter. Jeg vil sige til ministeren, at hvis ministeren tror det, så er der noget, ministeren har misforstået. Systemet virker ikke, sådan som ministeren tror, for i de række- og parcelhusområder, som er reguleret af boligreguleringsloven, kan man ikke opnå den omkostningsbestemte husleje, for den er større end markedsløjen. Derfor får ejendomsskatten ikke den tyngde på de lejere dér, hvor det betyder noget. I de frie områder, hvor der er tale om privat udlejning, gælder nøjagtig det samme. Dér, hvor det får betydning, bliver i de sociale boligselskabers tæt-lave byggeri, som ministeren sagde. Dér giver man lempelse, og dér er det, man tager fra parcelhusejerne og giver til de sociale boligselskabers lejere én gang til.

(Kort bemærkning).

Flygaard (DR):

Jeg er helt enig med ministeren, når han giver udtryk for, at man selvfølgelig også må gøre sig sine overvejelser om, hvad der alternativt vil ske, hvis forslaget om en successiv aftrapning af fradragsretten ikke gennemføres. Det er disse overvejelser, retsforbundet bl. a. gør sig. Vi overvejer, hvad den samlede konsekvens bliver af, at man fortsætter i det te skatteoplæg med en række forslag, der er

[Flygaard]

lagt frem, eller om man ved at få det afbrudt her måske kunne køre ud ad en anden vej, hvor der var en bedre sammensætning. Men det er da helt rigtigt, at det er disse overvejelser, man vil gøre sig. Jeg synes også, det er rimeligt, hvis man får det op i udvalget, således at man kan vurdere disse ting nærmere. Det er vel ikke anderledes, end at vi har så god tid behandlingsmæssigt, at man kan få belyst en række forhold oppe i udvalget.

(Kort bemærkning).

Wilhelm (VS):

Ministeren sagde, at det, man skal sammenligne med, er, hvordan man – jeg går ud fra, det drejer sig om forligspartierne – vil udmønte 8. eller 10. april-aftalerne, hvis dette forslag falder. Jeg vil gerne sige meget klart til ministeren – det er første gang, jeg har lejlighed til det, og han er forholdsvis ny i det her – at den problemstilling køber VS ikke. Den har vi lært at holde os fra. Det skete allerede i slutningen af 1960'erne, og vi har holdt os klar af den siden. Det ville betyde, at vi hver gang skulle være parat til at løbe til med at stemme for de mindre forringelser for at undgå de større, som en socialdemokratisk regering kan true med og altid vil kunne true med. Hvis regeringen vil lave forringelser, store eller små, så kan den finde sine flertal for disse forringelser. Vi køber ikke den med at stemme for mindre forringelser for at undgå trusler om, at socialdemokratiet sammen med højresiden af salen, eller hvem man nu kan finde, laver større forringelser.

Derfor bliver det for os afgørende: er det en rigtig omlægning set fra et socialt, fordelingspolitisk synspunkt alt i alt med denne pakke sammenlignet med – ikke hvad nogle galninge kunne finde på som alternativ, men sammenlignet med en fortsættelse af de hidtidige regler? Jeg har sagt til ministeren, at jeg er ikke et sekund i tvivl om, at lovforslag nr. L 208 og L 205 er – tilsammen endda – en rigtig omlægning, når det drejer sig om ejer/lejer, og også når det drejer sig om mindre og mere bemidlede ejere. Men når vi også tager lejeværditilbageholdenheden, og når vi også tager erhvervsstøtten, der ligger i det, og vi så i øvrigt tager de små frynser med – men det her er jo de store ting – så er vi ikke overbevist om, at det er en rigtigere social

fordelingspolitik, end hvis man havde fortsat med det gamle system og benyttet 17. vurdering ud fra det. Det er det, vi sammenligner med.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Omsider kom det jo frem, men jeg synes da, at det er værd at understrege: dette lovforslag, som vi forhandler nu, er en forbedring, en forbedring for de små. Og så var der nogle kryptiske ord om lejeværdien. Hvis jeg skal oversætte det til jævnt dansk, kan jeg forstå, at hr. Wilhelm ikke vil gå med til denne forbedring, bl. a. fordi lejeværdien i det forslag sættes for lavt. Han vil have en forhøjelse. Nu er jeg ellers gået ud fra og har hørt så tit, at man skulle afskaffe den, men denne gang skal den altså forhøjes. Er det ikke korrekt opfattet? Det var en af de betingelser, som hr. Wilhelm ville sætte.

(Kort bemærkning).

Wilhelm (VS):

Jeg synes, hr. Bernhard Baunsgaard kunne have sparet sig at sige: omsider kom det frem. Det var min allerførste sætning, da vi startede denne debat for 2 timer siden, at isoleret betragtet er vi ikke et sekund i tvivl om, at lovforslag nr. L 208 er et rigtigt forslag, og vi går ind for det, men det er ministeren, der har gjort det her til en helhed.

Til hr. Bernhard Baunsgaards bemærkninger om lejeværdien vil jeg sige, som vi har sagt om alle disse ting – og jeg mener, jeg har været stjerneklar også i dag omkring de her ting –: vi er fuldstændig fordomsfri, når det gælder teknikker. Lejeværdien er én mulig teknik at afbalancere tingene rigtigt eller forkert på. Kontantvurderingen er en anden mulig teknik. Vi har aldrig hængt os i teknikker. Vi er, som hr. Bernhard Baunsgaard rigtigt sagde, tilhængere af et andet ejerboligskattesystem end lejeværdien. Det har vi udtrykkelig gjort opmærksom på og stillet meget udførligt forslag om. Men så længe man ikke vil gå ind på dette andet system, som bl. a. omfatter aftrapning af rentefradragsreglen, så skal vi selvfølgelig ikke mindske ejendoms- og formuesskatterne ved at holde lejeværdibeskatningen tilbage, bl. a. af den grund, at så har vi aldrig nogen sinde nogen baggrund for at få den rentefradragsregel

[Wilhelm]

afskaffet. Den eneste modydelse til det over for ejerboligejerne er jo lejeværdiaftrapningen. Vi synes, lejeværdisystemet er et dårligt system, der er mange vilkårligheder i det, men vi kan ikke af den grund, når vi ikke kan få vores egne, bedre ideer gennemført, gå med til, at man simpelt hen fortsat udhuler ejendoms- og formueskatterne. Det er det, der ligger i det, når man i perioden fra 1980 til 1982 efter det, regeringen nu har lagt sig på, kun i kroner og øre vil hæve lejeværdiskatterne med knap 3 pct., mens alle andre ting er hævet med 20–22 pct.

Ministeren for skatter og afgifter (Mogens Lykketoft):

Jeg er ikke i stand til at diskutere med fru Kirsten Jacobsen om forholdet mellem sociale boligsekskabers og ejerboligernes stilling i det danske samfund på det usaglige – jeg havde nær sagt racistiske – plan, fru Kirsten Jacobsen befinder sig på. Jeg synes, det er så dybt, dybt fjernet fra realiteterne, så hadsk mod en bestemt del af befolkningen og en bestemt boligform, at det unddrager sig en nærmere saglig diskussion.

Til hr. Wilhelm vil jeg kun sige, at jeg har ikke stået her og fremsat nogen trusler om, hvad der vil ske, men jeg gjorde i en bemærkning til hr. Kalnæs opmærksom på, at der er i hvert fald ét problem, som jeg vanskeligt kan se nogen fornuftig løsning på, hvis ikke vi kommer i gang i den ende, som lovforslag nr. L 208 er udtryk for, og det er spørgsmålet om det urimeligt hårde gennemslag af ejendomsskatterne for det almennyttige tæt-lave byggeri, for andelsboligforeninger, rækkehuse osv. Det problem kan jeg ikke se hvordan vi får en løsning på, men det er selvfølgelig kun et hjørne af det. Der er mange andre ting.

Jeg går selvfølgelig ind for dette her, fordi jeg også mener, at det i sine samlede sociale, fordelingsmæssige virkninger er rimeligt, og det bringer os specielt et skridt videre henimod et mere rationelt skattesystem, hvor færre private udgifter er fradragsberettigede end i det nuværende skattesystem.

Hr. Wilhelm nævner specielt lejeværdien. Man kan jo anlægge forskellige betragtninger på, hvordan den skulle have udviklet sig. Man må dog sige, at hvis man anlægger den betragtning på det, at lejeværdien skal være

en given procent af ejendomsværdierne, så har det egentlig – lidt tilfældigt, men dog i praksis – været en meget rimelig periode, den har stået stille i, for i den samme periode har der, historisk enestående, været en stagnation i ejendomspriserne. Men det kommer selvfølgelig lidt an på, om man mener, det er rimeligt eller urimeligt, hvad man mener lejeværdien skal være udtryk for, hvad man mener lejeværdien skal reguleres i forhold til. Det kan der være forskellige meninger om. Jeg ville bare lige markere denne.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Man skal jo høre meget, før ørerne falder af, og jeg har hørt meget herinde i huset. Ministerens ord om, at jeg var hadsk, jeg var racistisk, jeg var usaglig, og at det var urigtigt, hvad jeg sagde, kan jeg nærmest kun smile ad. De må skyldes to ting. For det første, at ministeren ikke i skolen har lært, hvad de ord betyder, og dernæst, at ministeren svæver så langt fra virkelighedens verden. Det eneste, man kan gøre over for sådan nogle udtalelser, det er ærlig talt at grine ad dem.

Jeg vil alligevel endnu en gang prøve på at forklare ministeren de boligpolitiske aspekter, som jeg prøvede at gøre rede for, sidste gang jeg havde ordet. Der er to former for lejere, hvilket ministeren muligvis ved. Der er lejerne, som bor i privat udlejede boliger, og lejere, der bor i sociale boliger. Dernæst er der lejere inden for den private sektor, som bor i regulerede områder og lejere i den private sektor, som bor i uregulerede områder. For hele den private sektor – hvad enten det er de regulerede områder, eller det er de uregulerede områder – er det faktiske forhold sådan, at den leje, man kan opkræve for et givet rækkehus eller parcelhus, ikke vil have en størrelsesorden, som svarer til den leje, man ville kunne opkræve ifølge den omkostningsbestemte husleje. Det vil markedsforholdene forbyde. Udbud og efterspørgsel vil simpelt hen forbyde, at man ville kunne få nogen mennesker til at leje et hus til den pris. Der er kun én eneste kategori af udlejere, som kan gøre det, og det er de sociale boligsekskaber, for de kan nemlig i medfør af boligbyggeriloven opkræve den leje, der er nødvendig for at dække de udgifter, de har,

[Kirsten Jacobsen]

herunder også deres ejendomsskatter. Derfor er det deres lejere, der bliver favoriseret på bekostning af de parcellusejere, der kommer af med flere penge.

(Kort bemærkning).

Kalnæs (SF):

Jeg skal blot sige til skatteministeren, at vi altså vil støtte gennemførelsen af lovforslag nr. L 206, som giver en løsning af problemerne med det tæt-lave almennyttige byggeri, sådan som det er foreslået, men vi ser også andre muligheder. En anden mulighed var det lovforslag, som skatteministeren selv har fremsat, og jeg har i spørgsmål til skatteministeren i skatteudvalget også nævnt andre muligheder, nemlig at tage udgangspunkt i de faktiske handelspriser, der er for de store fællesgrunde, som det almennyttige tæt-lave byggeri ligger på. Der er altså flere muligheder.

I øvrigt er jeg da enig med skatteministeren i, at man ikke bare kan se på det ene forslag alene, men må se det i sammenhæng med hele skattepolitikken. Det må man selvfølgelig gøre, men man kan ikke bare se på skattepolitikken alene, man må også se den i sammenhæng med den større økonomiske politik. Det må være den samlede vurdering, som vi kommer frem til, der må være afgørende for, hvordan vi stiller os.

(Kort bemærkning).

Wilhelm (VS):

Om problemet for tæt-lavt almennyttigt byggeri vil jeg også blot sige, at vi har, som ministeren ved, støttet regeringens forslag, der kunne have løst det problem, lovforslag nr. L 139. O.k., det er der ikke flertal for. Vi er også ligesom SF parat til at støtte L 206, som til en vis grad løser det problem. Men vi spiser altså heller ikke denne her med, at for at opnå et sådant resultat på ét område skal man gøre sig medansvarlig for en hel masse andre ting, hvis denne helhed efter vores bedømmelse er et tilbageskridt.

Hvis ministeren er så overbevist om, at hans sociale fordeling af den samlede buket her er så rigtig, er der ingen problemer, for så plejer vi ikke at være vanskelige. Vi er meget fordomsfri og meget lette at have med at gøre, når det drejer sig om, hvad det er for

teknikker, regeringen vælger, men problemet er for os, at vi ikke er overbeviste om, at fordelingen er sådan, og ministeren har ingenting lagt frem, der også indregner virkningen af den tilbageholdte lejeværdi, som også indregner virkningen af den dækning, som både primærkommunerne, amtskommunerne og staten skal have på det tabte provenu som følge af, at man holder grundskyldpromillerne nede. Vi har heller ikke set fordelingen af en hel række andre ting, sammenlignet med, hvordan det ville have været, hvis man havde opretholdt det gamle system. Vi har kun set en opgørelse over de to ting, som er direkte forbundne, mest direkte forbundne, lovforslag nr. L 208 og nr. L 205. Jeg har erklæret, at vi er helt klar over, hvordan de virker; dér er vi ikke spor uenige med ministerens vurderinger og ganske uenige med f. eks. hr. Brixtoftes vurdering. Men de andre ting har vi bare ikke set. Hvis ministeren er så overbevist om, at det giver en rigtig fordeling, bliver der ingen problemer. Det er vi altså bare ikke, før vi ser det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Det var så det første af de forslag, som skatte- og afgiftsministeren har fremsat, og som vi behandler her. Det er ikke min opgave på nogen måde at hindre ministerens og medlemmernes talelyst. Jeg går også ud fra, at så skattekyndige medlemmer er i stand til at multiplicere de godt 2 timer, vi har anvendt, med 5. Ordførerne bestemmer selv, hvor lang tid vi skal anvende, for der er jo ingen, der siger, at vi behøver at blive færdige inden for samme døgn. Der er tværtimod for nylig et eksempel på det modsatte.

Vi går altså videre.